

MAGYAR LAPOK

* 3 lei

Taxa postală plătită
aprobării Dir. Gen.

1-LEI POSTA

Editor: Robert Arnak

Főszerkesztő:
dr. Paál Árpád

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP
VI. évfolyam, 21 (1463) szám * Szerda, 1937 január 27

Főmunkatárs:
dr. Gyárfás Elemér

Módosították az állami költségvetés-tervezet egyes fejezeteit

Emelik a forgalmi adór és fogyasztási illetékeket

A képviselőház és a szenátus táviratilag üdvözölte a beteg trónörökösöt

Bucuresti. Saját tud. Hétfőn délután a pénzügyminisztériumban összeült a költségvetési technikai bizottság. Megvizsgálták a folyó költségvetés bevételeit a bélyeg-, a forgalmi- és fogyasztási illetékek tételeit. Megállapították, hogy

a folyó évi behajtások összege megengedi, hogy a jövő évi előirányzatot e három tételnél kb. egymillióval emeljék.

Megállapították ezután, hogy a honvédelmi alap növelése szükségesnek mutatkozik s egyúttal módosítani kell az ezen alap táplálására szolgáló jövedelmi források összetételét, mert az új épületek utáni adót a rendes bevételi előirányzatba fogják most felvenni, úgyhogy ennek pótlásáról is gondoskodni kell.

A bizottság meghatározta azokat a törvényjavaslatokat, amelyeket a kormány a költségvetési javaslattal egyidejűleg terjeszt a törvényhozás elé. Ezek: a nemzetvédelmi alap költségvetésének módosítása, a sürgős pénzügyi intézkedésekre vonatkozó törvény hatályának meghosszabbítása s a hátralékokra vo-

natkozó törvény módosítása. Ez utóbbi javaslattal kapcsolatban a jólétesültek úgy tudják, hogy a hátralékos adótarozások adóbonokkal való kifizetésének a joga kiterjesztődik az 1934-35. évi adókra is.

A PARLAMENT ÜDVÖZLETE

Bucuresti. Saját tud. A képviselőház és a szenátus tegnap délutáni ülésén mindkét ház elhatározta, hogy felgyógyulást kívánó táviratot meneszt Mihály nagyvadásznak. Mindkét házban a kormány is csatlakozott a jókívánatokhoz. Ugy a trónörökös, mint Miklós herceg betegségének fejleményeiről kedvező jelentések vannak.

JORGA TAMADÓ BESZÉDE

Bucuresti. Saját tud. Iorga a szenátus tegnap délutáni ülésén napirend előtti felszólalásában élesen támadta a bucovinai görög katolikus vikáriátust, mert szerinte ez rutén politikai érdekek szolgálatában áll, ugyanakkor, mikor állami javadalmazást élvez. Iorga fölteszt a kérdést: hogy ez a vikáriátus vajjon a kultusztörvény alapján létezik-e?

A Népszövetség tanácsa ismét a spanyol menekültek kérdésével foglalkozott

Nyilvános tárgyalás helyett bizottsági uton intézik el az ügyet

Genfből jelentik: A Népszövetségi Tanács hétfő délutáni ülésén több felszólalás volt a madridi követésekre menekült spanyol lakosság ügyében. Az előadó bizottságot is javasolt az ügy elintézésére. Del Vayo, a valenciai spanyol kormány külügyminisztere kijelentette, hogy a spanyol kormány hajlandó megvizsgálni az egész menekültügyi problémát és Chile képviselőjét, hogy a siker érdekében álljon el a nyilvános tárgyalástól.

Chile képviselője, Edwards kijelentette, hogy az ügyben kiküldendő bizottság elnöke személyének kijelölésében biztosítékát látja a kérdés sürgős megoldásának. Az ülést ezután berekesztették és az új ülést kedd délutánra tűzték ki.

AZ ALEXANDRETTÉI ÖNKORMÁNYZAT
ALAPELVEI — A NYELVKÉRDÉSSSEL MÉG
NEM JÖTTEK TISZTÁBA

Genfből jelentik: A francia-török meg-egyeződés feltételeit hétfő estére kidolgozták és

azokat hivatalosan a következőkben jelölik meg:

A francia-török egyezmény fenntartja a szandzsák területének Szíriához való tartozását, de a szandzsák független közigazgatási egység rangjára emelkedik. A Népszövetség francia főbiztosa ellenőrzi ennek az önkormányzatnak a működését. Az önkormányzat fennmaradásáért a Népszövetség szavatol. A szandzsák területi sérthetlenségét a francia-török együttműködés biztosítja.

Ezek az elvek mintegy a külső körvonalait adják a létesítendő önkormányzatnak. Azonban az önkormányzat belső részletkérdéseire nézve még nem alakult ki teljes megállapodás. Így például nézeteltérés van a nyelvkérdés tekintetében is, hogy t. i. a török önkormányzat területén a török nyelven kívül a syriai hivatalos nyelv és egyéb népnyelvek mennyiben jöhetnek alkalmazásba. A Népszövetség tanácsülésének befejezése után szakértő bizottság ül össze, hogy a szandzsák önkormányzati alkotmányát és alaptörvényeit kidolgozza.

Két nővér

(S. I.) — Felhívjuk figyelmüket a breton kérdés óriási jelentőségére — mondotta a mi nap egyik francia barátunk és meg is indokolta, hogy miért.

Véleményünk szerint — ugymond — a kisebbségi kérdés csak akkor fog megoldást nyerni, ha e kérdés nagy elvi alapjait Franciaország is elismeri. Franciaország részéről kell kiindulnia annak az elvi felismerésnek, hogy a közoktatásban az anyanyelvet teljes szabadság illeti meg, az államnak pedig a kisebbségek kérdéseiben semleges magatartást kell tanúsítania. Franciaországból kell elindulnia minden olyan gondolatnak, mely e kérdés területén a régi felfogásokat el akarja söpörni és újakat vezet be a közéletbe. Az önképzőiskolák — mondotta a francia, — teljesen hiábavalók lesznek mindaddig, amíg Franciaország nem ismeri el az anyanyelv jogait a közoktatásban. Ezért kell a legnagyobb figyelemmel a breton kérdés felé fordulnunk...

Valóban, mint sok más világkérdésnek, úgy ennek az áldatlan és veszedelmes nyelvi vitának a sorsa is a francia magatartáson múlik.

Franciaországban, a nagy forradalomban született meg a politikai liberalizmusnak az a csonka formája, mely a polgári és nemzeti egyenlőséget nem tudja a nyelvi egyformaság nélkül elképzelni, a különleges népi hagyományok őrzésében pedig középkori regionalizmust akar látni. Franciaországnak kell tehát eloszlaltatnia ezt a téves tudatot, mely sűrű ködként zárja el a politikai látóhatárt mindazokban az országokban, hol a politikai gondolkodás francia formái uralkodnak és a francia szellemi befolyás a jövőben is mindig döntő lesz.

Vannak jelek arra, hogy ez a folyamat a francia köztudatban megindult. Bennünket pedig különösképpen érdekelhet, hogy a kezdeményező lépések ebben az irányban honnan indulnak ki.

A nagy francia katolikus napilap, a *La Croix* egyik közelebbi számában (I-12) Marthe de Berre visszapillantó beszámolót ír mindarról, ami a breton kérdés területén az 1936. év folyamán történt.

Mgr. Dupare, Quimper püspöke — olvassuk e beszámolóban — rendeleteket adott ki, melyek a szabad iskolákban (így hívják Franciaországban a felekezeti intézeteket) utat nyitnak a breton nyelv tanításának.

A nyáron a Brezoneg az skol (bretonul: iskoláinkban!) mozgalom kongresszusán Grilt kanonok azoknak az iskoláknak fölényéről beszélt, melyekben a gyermekeket breton anyanyelvükön tanítják s példaképpen felhozta a plouvova-i felekezeti leányiskola kiváló tanítási eredményeit.

Mgr. Lerrand, Saint-Brieux püspöke elrendelte, hogy egyházmegyéjének felekezeti iskoláiban kötelező tantárgyként tanítsák mind a breton nyelvet, mint a breton nemzeti történelmet.

A *La Croix*, a katolikus orgánus mind e jelenségek láttán örömmel állapítja meg, hogy ezek az intézkedések nemcsak az elfeledéstől és elnyomorodástól mentik meg ezt az ősi kelta nyelvet, hanem arra is alkalmasak, hogy a breton nyelvi kultúra újjászületésének útját megnyissák.

Mindebből két nagy tanulságot lehet ki-

olvasni.

Az egyik az, hogy a nyelv joga úgy tör elő a népek lelkéből, mint a magból a esira. Amiképpen ez a parányi kis halovány zöld hajtás sziklákat, járdákra teregetett kő-rétegeket reszpet ketté, tör át útjában, melyben a nap életető melege felé törekszik, azonmód a nyelvek is minden nehézségen keresztül megkeresik életük és virágzásuk feltételeit.

A másik pedig, hogy ezeknek a csiráknak feggondosabb kertésze éppen a katolikus egyház, az a nagy nemzetközi lelki kapcsolat, melyet éppen ezért szeretnek megvádolni közönynyel és érdektelenséggel a nemzeti kérdésekben. Az igazság és méltányosság örök tanítása, a suum cuique elv azonban csak olyankor és csak ott kér áldozatot, önmérsékletet tőlünk, ahol mi vagyunk számban, javakban az erősebbek: *a legfőbb segítségünk és legerősebb szövetségünk lesz, mihelyt mi vagyunk a gyengébbek, a háttérbeszorultak, a mellözöttek.*

Az a bátorság és következetesség, mellyel ezek a francia püspökök a breton kultúra mellett szóval és tettel sikraszállanak, nevezetesen, korszerű bizonyítékot szolgálnak erre,

mert ne felejtjük el, hogy a francia állam el-lenszenyvel nézi ezt a mozgalmat és csak néhány év előtt mondta *de Monzie*, akkori közoktatásügyi miniszter a nagy nyilvánosság előtt: A breton nyelvnek a francia nyelvi egység érdekében nyomtalanul el kell tűnnie a föld színéről!

Hát nem tűnik el. De nemcsak hogy nem tűnik el, hanem ügye nagy elvi kérdéssé nő, mely jelentőségével túlszárnyal a francia határokon s ime itt Európa e keleti sarkában bennünket is foglalkoztat.

A nyelv és a hit két szerető nővér — mondja egy breton közmondás. Az a felbont-hatatlan szövetség, melyben az egyház és a nyelvi szabadságharc a flamandok között, El-szászban, a bretonok földjén s másutt is mindenütt állanak, hol a haladás és béke e kérdéseken fordul meg, bizonyosság e népi példabeszéd mély bölcsessége mellett.

Ugy hisszük, Transsylvania ősi földjén sem történt eddig semmi, ami nem szólna amellett, hogy ez a nyugati igazság keleten is igazság marad.

A trozkista bűnpörben a nyugatszibériai merényletek tet-teseit vallatják

— A vádlottak erős beismerésben vannak —

Moszkvából jelentik: A trozkista bűnper hétfői tárgyalása során Drobništ hallgatták ki, akit azzal vádolnak, hogy a múlt év óta ő irányítja a Kuznezki medencében történt rombolásokat. *Drobniš* kijelentette, hogy *Pjatakovtól* kapott parancsot a rombolásra. Amikor nem fejtett ki kielégítő tevékenységet, *Pjatakov* erősebb munkára serkentette. Ő akkor teljes erővel hozzájárult a romboláshoz. Elmondta továbbá, hogy *Szesztov*nak olyan utasítást adott, hogy ne törődjék vele, akárhány munkás pusztul is el. Ő volt a Central Naja bányában történt robbanás megszervezője is.

Muralov, Trockij régi híve. Moszkva volt katonai parancsnoka, aki 12 évig volt Szibériában száműzetésben, azt vallotta, hogy Nyugat-Szibériában merényletet terveztek Stalin ellen és összeesküvést szőttek 1934-ben, az akkor Nyugat-Szibériában tartózkodó Molotov meggyilkolására. Érintkezésben állott — ugy-

mond — a német kémszervezettel.

Bogulavszkij, a szibériai kommunista párt egyik vezetője, akit a szibériai vasutvonal megromlásával vádolnak, bevallotta, hogy Molotov ellen kétféle is terveztek merényletet és hasonlóképpen merényletet készítettek elő *Kaganovics*, valamint *Rike*, a nyugatszibériai párt titkára ellen is.

ORGYLEOSSÁG PÁRIZSBAN, AMI ÜSSZE-FÜGG A MOSZKVAI PÖRREL.

Párizsból jelentik: A francia közvéleményt nagy izgalomban tartja *Navasim* Dimitrij orosz közgazdasági író meggyilkolása. Az orosz író ugyanis hétfőn a párizsi ligetben holtan találták. A lapok egyrésze a gyilkosságot egy újabb *Kutjepov*-ügynek tartja. *Kutjepov* emigráns orosz tábornokot pár év előtt Párizsból a Cseka ügynökei elrabolták és külföldre hurcolva meggyilkolták. Általános

Mindig vágyott Rómába

és ez a vágya anyagi helyzete miatt sohasem teljesedett. Amit eddig álmában sem hitt, most valóra válik, mert

INGYEN résztvehet az év tavaszán megrendezendő olaszországi utunkon. Azonkívül megkaphatja *Bangha Béla* S. J. 8 kötetes: „A Keresztény Egyház Története” című munkáját.

INGYEN hozzájuthat egy fényképező géphez. **INGYEN** játszhat az ez év július havában kezdődő osztálysorsjáték mind a négy osztályán egynegyed osztályú sorsjeggyel, amellyel esetleg milliomos is lehet.

INGYEN hozzájuthat 1—1 világhírű regényhez, ha március 1-ig az 1937. évi teljes előfizetési díjat kifizeti, mely esetben fenti ajándékok kisorsolásában részt fog venni.

A félévi előfizetési díjat befizetők között — amennyiben azt március 1-ig teljesítik — kiadóhivatalunk szintén értékes ajándékok sor-sal ki:

1. díj: Egy római ut fele költségeinek megtérítése mellett a nyertes részt vesz a tavaszkor megrendezendő olaszországi utunkon.
2. díj: Egy heti tengeri nyaralás teljes ellátással a Fekete-tenger melletti Constantában.
3. díj: Egy darab negyedes sorsjegy 4 osztályon keresztül érvényességgel.
4. díj: Egy csinos uti necessaire.
5. díj: 10 nyertes között 1—1 világhírű regény kerül kisorsolásra.

nézet az, hogy a gyilkosságot a szovjet kormányzat, vagy a kommunista internacionálé Párizsba küldött ügynökei követték el. A gyilkosság okáról még semmi közelebbit nem tudnak. Minthogy azonban a meggyilkolt szoros barátságban állott *Szokolnyikov*val és *Pjatakov*val, bizonyosra veszik, hogy az újabb merénylet összeköttetésben van a most folyó moszkvai pörrel.

Az orosz író három revolverlövés érte egy liliputi fegyverből. A nyomozás során kiderült, hogy két nap előtt egy fiatalember látogatta meg a lakásán *Navasim*-t. A szobalány bevezette a fiatalembert, aki azonban csak ránézett az íróra, s nyomban bocsánatot kért, kijelentve, hogy tévedett, nem őt keresi. Minnyárt el is távozott. A rendőrség fellelvése szerint a fiatalembert, akit nyilván a gyilkosság elkövetésével bíztak meg, azért küldték ki az író lakására, hogy megismerkedjék áldozatával. A holttest közelében két szemüveget találtak.

Hajtűparabola

Írta: Konez Károly

Összefonta karjait mellén s nagyon lassan, alig észrevehetően emelte tekintetét egyre magasabba. A végtelenbe vesző repülőgép útját kísérte. Mintha kormányozni akarná tekintetével. Valski figyelte archőre mögött remegő, titkolt félelmét. Féltebb szempár, mint az övé. Felesége állt mellette hatalmas rózsacsokorral a karján. Balkeze idegesen bábált a keresztelő pezsgősüveg ólomcímkejével.

Szeretett volna belekarolni, boldogan hozzá-simulni. Hiszen valami kis része neki is van a dicsőségben. Örök hosszú hajolt éjszakáinkint a tervrajzok fölé s próbálta megfejteni a számrangeféget s a titokzatosan szertefutó vonalakat. Egyszer sem sikerült. Rejtvény volt előtte, mint a férje.

Egyhelyből szállt fel előttük a gép s amint egyre jobban távolodott, a mérnök úgy érezte, hogy megrabolták.

Hosszú esztendőök megvalósult álma röp-pent el löle s még csak utána sem mehetett. Megálmodta, megalkotta, mozgató erőt vitt bele, de első útjára nem tudta elkísérni. Nem értett a vezetéshez. Sohasem volt bátorsága megtanulni és beleülni abba a gépbe, amelyet nem ő szerkesztett.

Lentről, számította ki íróasztal fölött hajszálpontossággal hogy odafent milyen ismeretlen erővel kell megküzdenie a gépnek, amely most rohan előre s még csak vissza sem nézett rá. A főbbiek legáltalós bűnököröket ír-nak le, mielőtt eltűnnének. De az övé egyhely-ből szállt fel

Két ember győtrődött a repülőter cement-kifutóján: a mérnök és felesége.

Senki sem figyelte őket. Megmámorosodva követték a körülöttük állók az elhaló motorbűgést. Es a gép, egy pillanatra úgy látszott, mintha megállna egy ponton. Mint a délibáb fölött egyhelyben lebegő sas. Csak a mérnök éles szeme látta még. A berregése is egészen elcsitult már. Összerezent. A gép mintha lefelé billent volna... Aztán tovább rohant a horizont felé. Parabola-pályán...

Az optikai csalódás megtévesztette.

Az arca hirtelen elfehéredett. Eltorzult. A még mindig rátapadó szempár előtt összefutott minden. Mint ott, az íróasztalon a vonalak. A mérnöknek halk sikolyt fojtott el. A férjét látta maga előtt zuhanni. Zuhanni egyre lejjebb... Menthetetlenül...

Kézéből kihullt a pezsgősüveg ólomcím-keje. Férjéhez lepeft, megérintette a karját:

— Édes! Ne izgassa magát!... Menjünk haza...

És erősen belekarolt. Hozzásimult szoro-san. Boldogan. S szinte vonszolta magával a férjét...

Az üvegterem vastraverzai ívben hajoltak össze fölötté, mintha csak tartani akarnák az égből, amely a tetőn keresztül besugárzott hozzá. Felrerántotta a vászonfüggönyöket s úgy érezte, hogy a terem körül ólálkodó, sűrű-sődő sötétség összeroppantja az üvegfalakat. A torka zakatolt s valami a szívet is mindjobban úgy szorította hogy összeroppantjon. Árnyéka tévován unholyogott s lépteinek zaja alig volt erősebb a légy zümmögésénél. Fölkattantotta

a kis állólámpát a munkaasztalon s a tervrajzok fölé hajolt.

Mint annyszor éjszakáinkint...

Ott kereste újból a férje hangját, szívvere-sét, kezeinek mozdulatait, tekintetét, gondolatait, a titokzatosan szertefutó vonalak között. Férjét, aki esztendőök óta úgy távolodik tőle ezerfelé, mint ezek a vonalak. Erthetetlenül.

— Ki volt a hibás? — marcangolta a kérdés, ahogy megérintette az egyik, többméter hosszú fejesvonalzót. — Miért van így? Mi történt, hogy így van?... Mit kellene tennie?... Hogy csak egyszer is ne menjen ki reggel úgy a szobából, hogy magához ne ölelje! Hogy átkarolja derekát, hogy szemébe nézhessen, hogy megtorpanjon a csökjén, keményvonalú, akaratos ajkán, amelynek dermedt mozdulatlan-ságát oly gyakran figyelte éjtszakáinkint... Hogy legyen egy barátságos szava, témájuk amit kettesben megbeszélhetnének?...

A vonalak még jobban összefutottak szem-ei előtt.

— Mit tegyek? — szorította tenyerei közé zúgó fejét. — Hogy észrevegyen? Hogy fiatal vagyok még... Talán szép is... Hiszen asz-szony vagyok... És... és... anya akarok lenni... Anya!... Gyermekeért virasztani éj-szakáinkint s tervrajzok helyett a bölcsője fölé hajolni...

Újból előtte táncolt a délutáni kép. Soha o'van idegennek nem látta még férjét, mint ott a repülőteren. A fény a szemében. A remegő féltés, ahogyan a gép útját kísérte. Aggódó szeretete, amelyet tőle vont meg. Gyöngédsége, amely szoborfejtől méltóságtelesen a magasba emelte. Mindezekből soha egy atomnyit sem kapott. Mindent csak a gépnek. A gépért!

A sötétség szorító karjai lassan elernyed-

XI. Pius pápa egészségi állapotában újabb javulás mutatkozik

Rómából jelentik: A Szentatya állapotában újabb könnyebb javulás észlelhető. A hét-főre virradó éjszakát nyugodtan töltötte, reggel a közérzete kielégítőbb volt, mint az utóbbi napokban. Hétfőn délelőtt Pacelli államtitkár szokásos látogatása után a lengyelországi pápai nunciust és Constantini érseket, majd Sidame Mariam eritreai benuszult püspököt fogadta.

Roosevelt elnök egymillió dollár kölcsönrel nyersanyag beszerzéshez akarja juttatni Németországot

Runciman angol kereskedelmi miniszter meghosszabbította amerikai tartózkodását

Washingtonból jelentik: Runciman, angol kereskedelemügyi miniszter egy nappal meghosszabbította amerikai tartózkodását. Ebből arra következtetnek, hogy a Roosevelt elnökkel folytatott tárgyalásai döntő stádiumba jutottak. Runciman az újságírók előtt kijelentette, hogy Anglia és az Egyesült Államok már elvileg megegyeztek abban, hogy tárgyalásokat indítanak a kölcsönösségen alapuló kereskedelmi szerződés megkötése céljából. Runciman bevallotta azt is, hogy

arról is tárgyaltak, miként kaphatna Anglia háború esetén fegyvert és lőszert Amerikából. Ez azonban még nem jelenti azt a föltevést, hogy háború lesz.

Tárgyaltak a gyarmati nyersanyagokról is és arra a meggyőződésre jutottak, hogy ezt a kérdést rendes kereskedelem útján kell megoldani, nem pedig a gyarmatok újra szétosztásával. A Daily Express szerint ez a kijelentés megerősíti azt az értesülést, hogy Roosevelt elnök egy millió dollár kölcsönt akar szerezni Németországnak nyersanyagbeszerzés céljaira. Tárgyalt az angol kereskedelemügyi miniszter az ottavai egyezményről, valamint Morgenthau kincstári államtitkárral a háromoldalú devizaegyezményről is.

tek. Már félhomály regett az üvegfalak körül. Így derengett őbenne is a ráeszmélés: férje is csak egy gép. Lelketlen. Főlked. dolgozik. Ie-fekszik. Ebből állt eddig egész élete. De ezentul minden másképp lesz. Másképp!

Kétszeres akaratfál fogott hozzá, hogy most már megfejtí a titokzatos szertefutó vonalakat. Apró ördögök kergetőztek körülötte: mértani ábrák. Ballisztikus görbék. Parabolák. Ugyanolyanok, vagy legalább is hasonlóan ahhoz, amelyekkel már találkozott egyszer férje egyik könyvében. Amikor még csak arra volt kíváncsi, hogy min dolgozik férje. Hány-szor kezébe vette azokat a könyveket, hogy megtanulja. Hogy beszélni tudjon róluk férjének, hogy legyen egy közös gondolatuk végre. Mert már akkor érezte, hogy férjét csak ezek érdeklik. Ő csak másodsorban. Sokszor mar arra is kapható lett volna, hogy titokban beiratkozzon az egyetemre. De hiányzott hozzá az alap. Analitika. trigonometria. géptan: olyan idegenül hangzott fülébe, mint férje hangja. S akkor jött ez a motortervezés...

Ahogy így tépelődött, vívódott önmagával az asszony, egyszerre mintha apró lámpák gyúltak volna ki a szervajzokon. Mintha megvillant volna előtte a megfejtés kulcsa. Fölugrott. Kigyújtotta a villanyokat s a rajzasztalokat egymás mellé tette. Alig bírta cipelni gyenge karjaival. De vonszolta őket. Magával együtt. Mint a férjét, ott kint a repülőtéren.

Hatalmas rajzlapokat erősített az asztalokra. Kezébe kapta az egyik vonalzókat és egymásután ráfektetette a vonalakra. Aztán ceruzával meghosszabbította a vonalakat. Megszámálhatatlan vonal akad az útjába. S akkor örömeiben főliskoltott. A vonalakat a legutolsó

Németország katolikus püspökeinek fontos tárgyalásai Rómában

Bécsből jelentik: A német kardinálisok római tárgyalásai, az Egyház és a német állam viszonyára vonatkozólag fontos ponthoz érkeztek el. Tudvalevő, hogy a Harmadik Birodalom az utóbbi időben kiadott rendeleteiben megtiltja, hogy a nemzeti szocialista ifjúság (Hitlerjugend) katolikus egyesületekben tagként szerepeljen. Az állammal kötött konkordátum ellenére veszély fenyegeti a felekezeti iskolákat is. E két kérdés körül összpontosulnak éppen a római tanácskozások. Miután a Szentzsák nagy súlyt helyez arra, hogy a közvetlen tárgyalások meg ne szakadjanak Németországgal, Bertram borszlói bíboros-érsek a Vatikán megbízásából egészen különleges megbízásokkal Berlinbe utazott, hogy a birodalmi kormánnyal a közvetlen tárgyalások fonalát felvegye. Bertram bíboros Berlinből

állandó összeköttetést fog fenntartani a tárgyalások folyamán az ezen idő alatt Rómában tartózkodó többi német egyházfővel, valamint a pápai államtitkári hivattal. Az sincs kizárva, hogy Bertram kardinális Berlinből ismét visszatér Rómába, hogy résztvegyen a további tanácskozásokban, amelyek kimenetele sokban függ a berlini megbeszélésektől. A tekintélyes és mérvadó osztrák lapnak, a „Reichspost“-nak értesülései szerint míg a megbeszélések folynak, a tárgyalások kimenetelének eredménytelenségéről nem lehet beszélni, mint azt néhány külföldi híradás megállapítja.

XI. Pius súlyos betegsége és nagy fájdalom ellenére a német katolicizmus ügyét anynyira szívén viseli, hogy betegszobájában is állandóan tudatják vele a megbeszélések különböző fázisait.

Román sajtóvélemény a jugoszláv-bolgár egyezményről

A Dimineata szerint Románia rokonszenvvel nézi a két ország megegyezését

Bucuresti. Saját tud. A Dimineata foglalkozik a bulgár-jugoszláv egyezményről:

— Annak nyilvánosságra hozatalával kapcsolatban az egyezmény — írja a lap, — nem afféle most szokásos megneemtadási egyezmény, hanem valóságos békeszerződés. Ezért nagyjelentőségű. Jó is lehet, rossz is lehet, aszerint, hogy a jövő milyen eshetőségének szemszögéből nézzük. Abban az esetben, ha a bulgár állam ezáltal őszintén békebiztosítékot akart nyújtani a Balkán félszigeten, a román közvéleménynek örvendenie kell aláírásán. Tudjuk, hogy Bulgária nemzeti rártartásból nem csatlakozott a Balkán-szövetséghez.

Minthogy azonban Törökországgal 1929-ben egyezményt kötött, amit 1934-ben meghosszabbított, s most az egyesült Jugoszláviá-

val békült ki,

Románia rokonszenvvel nézi a paktumot.

A kérdés világos számunkra: hozzájárultunk a bulgár-jugoszláv egyezmény megkötéséhez, abból indulva ki, hogy Jugoszlávia számára a kisanant és a balkán-szövetségi egyezményből folyó kötelezettségek mindenek fölöttiek s mert Románia el sem képzelheti, hogy szövetségesei olyan megegyezést köthessenek, amelyek valamilyen eshetőségben gyengítik az ezekkel való együttműködést.

Ezek hangsúlyozásával és különösen a Belgrádból kapott formális biztosítások után, amely biztosításokat megismételték, most a szerződés aláírásakor is, a bulgár-jugoszláv egyezmény megkötését új lépésnek tekintjük a béke fejlődése megerősödése felé.

asztalon mind egy pontban találkoztak. Fordítva: ebből a pontból indultak ki az összesek. Határtalan örömeiben rászoritotta forró ajkait arra az egy pontra.

— Igen! — győzte meg önmagát. — Ezen a ponton kell keresnem a megoldást. Ezt a pontot kell nála is megtalálnom. És meg fogom találni mindenféleképpen...

Lábujjhegyen lopakodott vissza az üvegteremből szobájukba, hogy föl ne riassa alvó férjét.

Azon az éjszakán már nem tudott aludni. Amint az első fénycsóva széjjelszórtá karaszait szobájukban, ajkába harapott, hogy föl ne kiáltson. Háromórás lázas vergődés után először értette meg férjét: megtalálta azt a pontot, amelyen kettőjük sorsa megfordulhat.

Csupa gyöngédség volt a mérnök ébredése. Első szava, amellyel feleségét köszöntötte:

— Ugy-e, édes, nem haragszik már rám?...

Az asszony nem haragudott. Másnap sem. Egy hét múlva sem. Boldog volt. S ez a boldogság az új élet kezdetét jelentette számára. Most már férje minden mozdulata érdekelte. S csak akkor duzzogott egy pillanatra, amikor a mérnök délutánonként kirohant a repülőterre. Hogy megtanuljon vezetni. Hagyta, azzal a gondolattal, hogy férje beteljesedett boldogsága talán feléjük fordíthatja az életet. Ilyenkor átvette férje szerepét s most már ő kísérte mozdulatlan fejmozgással a gépet és a gépembert, amíg el nem tűnt szeme elől.

Ezük délután elérkezettnek látta az időt a támadásra.

— Édes! Vigyen engem is magával — kér-

lete, amikor föl akart szállni a mérnök.

— Hova gondol? — Hangzott a kemény válasz. — Egy nőt magammal? Ki vállalna ilyen felelősséget?

— De én akarom!

— Akkor sem!

— Követelem!... Értse meg! — könyörgött — Nekem maga mellett a helyem... Még mindig nem jött rá erre?... Vagy... akkor... maga sem... megy... többé...

A férfi szemében fellegek sűrűsödtek. Azonban szó nélkül megfordult és kifelé tartott. Az asszony elkapta karjánál s tetetetlen dühében valami gorombaságot vágott arcára. A mérnök fénylő bőre megrándult. De ment tovább, ki a géphez, mintha semmit sem halott volna.

Az asszony ablak mögül figyelte a gép föl-szállását. Rászoritotta arcát az üvegtáblára s rápergette a könnyeit. Tudta, hogy elvesztette férjét. Ő maga pedig megbukott: analitikából. Ballisztikus görbék, parabolák futottak össze szemei előtt. A hajtóparabolát látta az ég tiszta búróján. De most nem volt optikai calódás, noha csak ő látta: a gép tovább rohant fölfelé, de a férje a hajtóparabola ívében zuhant ki belőle.

— ... hogy van az uram? Életben maradt? — volt az első szava, mikor magához tért.

Az emberek csodálkoztak. — Hogy életben maradt-e? Nem történt semmi baja, magassági rekordot állított fel.

— Értem... — suttogta az asszony.

És tudta, hogy aki a gépből kizuhant, az a férje volt. A mérnök bent maradt. A mérnök összerort a géppel. A férj halálra zúzta magát eses közben egy bárányfelhőn.

Mit látott Oroszországban egy egyszerű földműves ember?

Huszonkétévi orosz rabság után hazatért Gyurics Gregori és elbeszéli oroszországi tapasztalatait

Timisoara. Saját tud. A görögkeleti szerb püspöki irodában nyílt ruhájú, törődött ember áll az érdeklődés központjában. Kosztics Szlobodán központi főesperes beszélget vele és mindenki, akinek éppen dolga akadt az irodában, ott marad és érdeklődéssel hallgatja. Gyurics Georgije a neve, ötvenhat éves és úban van a Szerémség felé: haza. Oroszországból jött, ahová hadifogolyként került s ahol huszonkét esztendő töltött. Huszonkét esztendőt tépett ki a fogolysors az életéből...

Gyurics Georgije 1915 márciusában került Przemyslben az oroszok fogságába. Addig a vartűzészégnél szolgált. Rengeteg más hadifogollyal Kiewbe vitték, majd Taskendbe, a turkesztáni fogolytáborba. Gyurics foglalkozására nézve eredetileg kertész volt, de mint ilyen, Oroszország összeomlása után, nem kapott munkát. Dolgozott hát, amilyen munkát kapott, mert haza nem engedték. A Kiew-környéki Dombashan telepedett meg. Később a bolsevisták az állami gazdaságba rendelték munkára. Hetvenöt rubel volt a fizetése, de abból mindenféle alapra, propagandára, szövetsajtóra vagy ötven rubelt levontak.

— Mit lehet huszonöt rubelen, ami megmaradt magának, vásárolni?

— Megélni nem lehet belőle. Egy rubel a kenyér kilója, vagy a krumplié.

Koldulásból tengetik életüket a papok

— Templomunk nincs, — tért aztán rá magától erre a témára. *Lelkészek vannak még, de azok koldulásból kénytelenek tengetni az életüket.* A nép tudja, hol találja őket. Tizenöt-tizenhat kilométert gyalogoltam én is, mikor egyik vagy másik gyermekünk a világra jött és meg akartam kereszteltetni. Ahol, amelyik faluban éppen találni a lelkeszt, ott mingyárt meg is kereszteli a gyermeket.

Gyurics levelezésben állt szerémségi rokonságával. A Szerémség most Jugoszláviához tartozik. Amikor megtudta, hogy odahaza meghalt a felesége, elvett egy orosz nőt. Négy gyermekük van, Iván, Mária, Szergie és Rajsa.

— És tudnak-e imádkozni?

— Magam tanítottam rá őket. Csak a nagyobbak kezdtek már vonakodni az imádságtól. *A tanító szolt rá a gyermekekre az iskolában, hogy ne imádkozzanak.* Amikor a legutóbb népszámlálás volt, mindenkitől megkérdezték, milyen a vallása és hogy hisz-e az Istenben? Nálam is jártak.

— És mit válaszolt?

— Hát igen, hiszek az Istenben. Azt mondták rá,

vigyázzak, nem fogok kenyeret kapni. Megmondtam, hogy én bizony nem tagadom meg az Istent a kenyérért. De akadtak, akik a kenyérért eladták az Istent...

— És kihalt minden szegényérzet, — ezek az egyszerű szerémségi szerb ember saját szavai. — Apa és leánya között, testvér között semmi korlát; hiszen egyformán *elvtársak.*

Maid a katonákról beszélt. Nehéz a soruk. *Koldulnak a katonák és alig várják, hogy már áború jöjjön.*

— De miért?

— Azt remélik, hogy megszabadulnak, megszökhetnek más országba...

Jómaga, Gyurics Georgije a családjával egyetemben úgy szabadult meg a vörös pokolból, hogy felkereste a moszkvai lengyel követiséget. Ez intézi a szerb alattvalók ügyét is. A lengyel követiség segítségével aztán a varsói jugoszláv képviselőtől megkapta az útlevelét. Egyszer beidéztek a hatóságok:

— Gyurics Georgije, hogy érzed magad Szovjet-Oroszországban?

Gyurics Georgije tovább beszél a szomorú sorsáról. Az állami gazdaságokban eleinte hét, később nyolc órát dolgoztak. Ott, ahová a sors vetette, megismert egy asszonyt, a felesége lett, az is dolgozott. Később az asszony már csak naphosszat sorban állt az élelmiszerjegyekért. *A férj munkában, az asszony a jegyekért küzdött — ez volt a munkamegosztásuk.* Az állami gazdaságokban is, úgymond, igen nehezen élnek meg az alkalmazott dolgozók.

Volt idő, amikor nem volt mit enni.

Három-négy napig csak cukorrépat

rágtak, ebből állt az egész táplálko-

zásuk.

1931-ben, a nagy orosz éhínség idején tizenhárommillióhétsháromezer ember halt meg éhen.

Megtörtént az is, hogy az anya a saját gyermekét megette.

— Hol történt ez?

— Arról beszéltek, hogy több helyen is.

Mindenkinek ott kellett dolgozni a mezőgazdaságban, ahová rendelték. Ha jól ment, kapott az illető naponként másfél kiló búzát. Ha nem volt, hát nem kapott. Az élelmiszerjegyek rendszerét egyébként hat hónappal ezelőtt megszüntették. Kereskedéseket engedélyeztek s csak az a kérdés, lehet-e azokban valamit kapni.

— Igen jól.

— De te mégis el akarsz menni innen.

— Hát nem kell csodálkozni rajta. Huszonkét éve nem láttam az enyéimet. Hat bátyám van. Szeretnék hazanézegetni.

— *Úgyes ember vagy Gyurics Georgije, úgyesen megfeleltél.*

S ekkor tudta meg, hogy megjött az útlevele. Megkérdezték aztán, mióta él a feleségével.

— Tizenöt éve.

— *Ez a szerencsed. Mert ha csak tíz éve lenne, nem szabadna neki veled mennie.* De a legkisebb gyermekkel baj volt.

— Ezt a gyermeket azonban nem viheted el innen, — mondták neki.

— *Ó az államé, majd az állam nevelti.*

Ha aztán felnő és tizenyolc éves lesz, rajta a sor, hogy maga állapítsa meg, elmegy-e utánad Jugoszláviába, vagy itt marad Oroszországban.

A szülők azonban nem hagyták az orosz államra a kisleányukat!

Most, amikor eljöttek, rongyokba burkolva, mint uticsomagot csempészték át a határon a saját gyermeküket. Ezt a kis csomagot nem bántották, csak a százötven rubelt, amelyet kis holmijuk eladásából szereztek, kobozták el tőlük a határon az oroszok.

És most Gyurics Georgije be fogja mutatni a családját is...

Kiment s nemsokára visszatért. Széles pofacsontu, orosz asszony lépett be, kisgyermekkel a karján. *Ez a kis Rajsa, akit ott kellett volna hagyni az orosz államnak.* S bejön a többi gyermek is. Valamennyi kimondhatatlanul színtelen rongyokban.

Gyurics Georgije végignézi a családján s aztán egyszerre — valami belenvilalt a szívébe — feltört belőle a zokogás. Sokáig zokogott, nem tudta leküzdeni könnyeit.

S egyszer csak szétváltak a rongyok, amelyekbe takartan a legkisebbik gyermek az anyja karján volt. Most látni csak, hogy a *kis Rajsa meztelán jött meg — Oroszországból.*

Kosztics főesperes rögtön átüzent a lakására, hogy vendélgeljen meg az egész Gyurics-családot.

És mindenki, aki csak jelen volt, csendesén a zsebbe nyúlt s adott, amit tudott adni.

Schiff Béla.

Halálosvégű csempész-tragédia

Sighet Saját tud. Szombatra virradó éjjel egy háromtagú csempésztársaság: Aredelean Gheorghe, Ora Alexandru és Huzar János át akartak szökni Csehszlovákiába a befagyott Tisán. A feleutat megtették, amikor a jégkéreg beszakadt és a csempész társaság egyik tagja Huzar János a jég alá került. A szerencsétlen embert társai megmenteni nem tudták és így a folyó jeges vizében halálát lelte. Egy csempész tragédiával és egy támasz nélkül maradt családdal több van az inséges Maramures megye területén.

Veszedelemesen terjed a náthaláz Aradon

Egyes iskolákban a gyermekek ötven százaléka megbetegedett

Arad. Saját tud. Az utóbbi napokban tömeges influenzás megbetegedés történt Aradon. Az egészségügyi hivatal falragaszokon értesíti a lakosságot a legszükségesebb tenni-valókról, melyek az influenza elleni védekezésben szükségesek. A járvány ennek ellenére esztendőök óta nem tapasztalt mértékű kezdőlteti s vannak iskolák, ahol a gyermekek 50 százaléka megbetegedett. A járvány következtében Cucu Vasile dr városi főorvos már el is rendelte tíz napra két külvárosi iskola bezárását. Szerencsére a járvány ezidőszertől általában könnyű lefolyású és nem jár magas lézszal. Mindazonáltal a fellépő szövődmények következtében már több haláleset fordult elő, különösen a munkanélküliek között, akik anyagiak hiányában nem részesülhettek megfelelő gyógykezelésben.

Minden városban tömegesen jelentkeznek a segélyezésre szorult munkanélküliek

Arad. Saját tud. A munkanélküliek segélyezésének kérdése az idén szokatlanul komoly probléma elé állította Aradváros vezetőségét. A munkanélküliek segélyezésével foglalkozó ügyosztálynál eddig több, mint ezernyolcszáz munkanélküli családfo jelentkezett, ami — a családtagokat is fegyvelembe véve — legkevesebb hat-hétezer nincstelen jelent. A munkanélküliek nagy számával ellentétben, a város segélyalapja jelentéktelen. A bizottság pénztárába a szokott gyűjtésből alig pár ezer lei gyűlt be, ugyhogy a munkaügyi miniszterium hozzájárulása ellenére is alig 30 ezer lei áll a népjóléti ügyosztály rendelkezésére, holott legalább és félmillió kellene ahhoz, hogy a nyomorgók támogatását a tavasz beálltáig lehessen folytatni. A segélyre jelentkezők száma ráadásul egyre nő s kétségtelen, hogy január végére eléri a kétezeret.

Ehhez hasonló számú munkanélküli már esztendőök óta nem volt Aradon. A munkanélküliek számának emelkedése főleg annak tulajdonítható, hogy több gyár elköltöztött s munkásaik szélnek eresztette.

KÉTEZER MUNKANÉLKÜLI VAN SATU-MAREN

Saját tud. Satu-Maren befejezték a segélyre jelentkezők összeírását. Az eredmény meglepően nagy, ennyire nem számítottak a hivatalos fórumok, ahol mindig azt hangoztatták, hogy Satu-Maren nincsenek munkanélküliek. Összesen 650 munkanélküli családfo jelentkezett. Egy-egy család 6-7 tagot is számlál. A legderültebb számítás szerint is több, mint kétezer munkanélküli van Satu-Maren. A segélyosztásra esztendőökön vagy pénteken kerül sor.

Megjelent!

Sarka Lajos:

Hirek a rózsafáról

című verskötele.

Ára 30 lei és portó.

Megrendelhető: könyvosztályunknál

Megérkezett az olasz és német válasz a spanyolországi önkéntestilalomról

Mindkettő vállalja a tilalom kiadását, ha a többi országok is hasonlóan tesznek. Németország meg is hozta a tiltó törvényt

Londonból jelentik: Az olasz és német kormány hétfőn délután átnyújtotta válaszáat az angol kormány legutóbbi jegyzékére.

Mint eddig, úgy most is a német és az olasz kormány megbeszélései alapján jött létre a két jegyzék, amelyeket hétfőn átadtak a berlini és a római angol követségen.

Az olasz kormány pontokba foglalva válaszol az angol jegyzékre. Az első pontban az olasz kormány megállapítja, hogy az önkéntesek küldésének megtiltása mindig az olasz tervekkel összhangzatos volt. Eppen ezért

az olasz kormány hajlandó továbbra is kötelezettséget vállalni az önkéntesek küldésének megakadályozására, ha

1. valamennyi érdekelt kormány vállalja ezt a kötelezettséget;

2. ha megegyezik az ellenőrzésben;

3. végül a londoni benemavatkózási bizottság útján határozatot állapítanak meg a rendelkezés életbeléptetésére.

A spanyol határok ellenőrzésével kapcsolatban az olasz kormány az angol kérdésre kijelenti, hogy már csaknem befejezte a benemavatkózási bizottság különböző tervezeteinek vizsgálatát. Eddig megvizsgálták a tengeri és a légi ellenőrzésről szóló tervezetet, az ellenőrzésnek az önkéntesekre való kiterjesztését. Az olasz kormány a londoni bizottságba kiküldött képviselője útján rövid idő múlva közli véleményét a légi ellenőrzés kérdésében is.

Az olasz kormány a továbbiakban emlékezteti Londont arra, hogy a benemavatkózási tervezet között szerepelt az a javaslat is, hogy

Spanyolország területéről távolítsák el az idegen harcosokat, politikusokat és izgatókat.

Az olasz kormány éppen ezért örömmel látja, ha az angol kormány megtenné észrevételeit ezzel a kérdéssel kapcsolatban. Olaszország megismétli hajlandóságát, hogy ebben az ügyben javaslatokat terjesszen elő, vagy pedig támogasson ilyen javaslatokat a benemavatkózási bizottságban.

Az olasz kormány véleménye szerint éles ellentétben áll minden benemavatkózási politikával az a tervezet, — ha igaz, — hogy a Spanyolországban lévő

külföldieknek a valenciai kormány állampolgárságot szándékozik adni. Ez az egyoldalu eljárás mindenképpen nagy akadály lenne a londoni benemavatkózási bizottság elé terjesztett javaslatok megvalósításának a spanyolországi önkéntesek ügyében.

Az olasz kormány teljes mértékben értékeli és helyesli azokat a szándékokat, amelyek az angol kormányt az önkéntesek ügyében hozott rendeleteiben vezették. Róma nem kételkedik abban, hogy a londoni kormány a maga részéről értékelni fogja az olasz jegyzéket és a megelőző olasz közléseket is, amelyek a valódi benemavatkózási politika támogatását és elfogadását, valamint szigorú és tényleges, valamint teljes megvalósítását javasolták.

NÉMETORSZÁG SÜRGETI AZ ÖNKÉNTES-TILALOM ÉLETBELÉPTETÉSE KÖZÖS IDŐPONTJÁT.

Londonból jelentik: A német válasz megelégedéssel veszi tudomásul, hogy az érdekelt hatalmak most már egyetértenek abban, hogy külföldi önkénteseknek a spanyol belháborúban való részvétele megakadályozására mielőbb szigorú rendszabályokat kell foganatosítani. Bejelenti a német jegyzék, hogy a német kormány törvényt készített elő, mely a német állampolgárság elvesztése terhe alatt tiltja meg a német birodalmi alattvalóknak a spanyolországi háborúban való részvételt. Ezt a törvényt Németország azonnal életbelépteti, mielőtt a többi államok is hasonlóan tesznek. Eppen azért a német jegyzék szükségesnek látja, hogy a londoni benemavatkózási bizottság állapítsa meg, hogy mikor legyen az érdekelt államok részéről hozott rendszabályok

életbeléptetésének időpontja és hogy mik legyenek a bevezetendő ellenőrzési rendszer irányelvei.

Londoni illetékes helyen az angol jegyzékre adott olasz és német választ „nagyon kielégítőnek” mondják. Számítanak arra, hogy a legközelebbi napokban egybehívják a benemavatkózási bizottságot, hogy megtehessék a további szükséges intézkedéseket.

A FRANCIAK IS ELÉGEDETEK A NÉMET ÉS OLASZ VÁLASSZAL.

Párizsból jelentik: A francia fővárosban kielégítőnek tartják a német és olasz válaszjegyzéket. Általános nézet az, hogy Berlin és Róma nem vágta el a további tárgyalások lehetőségét és a benemavatkózási bizottság most már kitűzheti a hozott rendszabályok életbeléptetésének időpontját.

A *Petit Parisien* szerint a francia külügy-

Ismét egészséges és életvidám vagyok...

és ezt a Gastro D-nek köszönhetem, írja S. Lilly oradea fiatal leány. Majd így folytatja: 24 éves vagyok, de életem utolsó 6 esztendeje állandó szenvedésben telt el. 18 éves koromban nagyon megijedtem valamitől és így olyan betegséget kaptam, amelyről nem lehetett megállapítani, hogy milyen természetű. Nem tudtam sem enni, sem aludni ha ettem valamit, azonnal hánytam és kivert a forróság, utána hosszas fejfájás gyötört. Sáppadt, vérszegény lettem, 7 és fél kilót fogytam, elvesztettem életkedvem, nem tudtam sehova sem járni. Mig végre a Gastro D. nevű gyógyszert kezdtem használni. Ez az amerikai gyógynövénykivonatból készült nagyszerű gyógyszer teljesen meggyógyított, mindent eszem és 3 hónap alatt 6 kilót híztam. Ismét járok társaságba és bízom a jövőmben!

Gastro D. kapható az ország minden gyógyszerárában és drogériájában, vagy postán megrendelhető Császár E. gyógyszerárában, București, Calea Victoriei 124.

miniszter környezetében a két válaszjegyzéket feltétel nélküli csatlakozásnak tekintik. Mindkét jegyzék igen jó hatást tett és kellemes meglepetést kellett.

Londoni jelentés szerint az angol sajtó is kedvezően fogadja az olasz és német válaszjegyzéket.

Uj ostrom Madrid ellen

Harminc repülő vett részt az első támadásban. Malagában a tömeg megtámadta és kirabolta a bankokat

Madridből jelentik: Franco tábornok csapatai Madrid ellen, a jelek szerint, új támadásra készülnek. Vasárnap a nemzetiek tüzérése és légi hadereje egész nap bombázta a várost. A támadás előtt repülőgépek jelentek meg a főváros felett és ezzel jelezték a bombatámadás kezdetét, hogy időt adjanak a polgári lakosságnak a pincékbe való menekülésre. A támadásban 15 bombavető repülőgép vett részt ugyanannyi vadászrepülőgép támogatásával. A támadás teljes sikerrel járt. A célba vett fontosabb stratégiai pontokat egytől-egyig elpusztították.

Az újabb bombázás alatt a védelmi tanács elrendelte a polgári lakosság teljes eltávolítását. Erre vonatkozó kiáltványában arra szólítja fel a lakosságot, hogy legkésőbb 72 órán

belül, vagyis csütörtök reggelig hagyják el a fővárost.

Azt a polgári személyt, aki csütörtök délelőtt még Madridban tartózkodik, erőszakkal fogják eltávolítani. A védelmi tanács kimondta, hogy a kiürített lakásokban maradt összes berendezési tárgyat lefoglalják a hadviselés céljaira.

A salamancai főhadiszállás jelentése szerint a nemzetiek repülőgépei vasárnap Malagát is bombázták. Malagában, hír szerint, felborult a rend. A tömeg megrohmozta a bankokat és a pánicszekerényeket kirabolta. A nemzeti csapatok január 15-ike óta Malaga város kerületének már több, mint egynegyed-részét hatalmukba kerítették.

Osszehívták a német birodalmi gyűlést

Hitler kancellár beszéde alatt munkaszünet lesz az üzemekben. — További fejleményei Blum beszéde nyomán

Berlinből jelentik: Göbbels, birodalmi propagandaügyi miniszter hétfőn közölte, hogy a birodalmi gyűlés január 30-án, délután 1 órakor ül össze. Az ülésen Hitler vezér és kancellár beszédet mond, amit valamennyi német rádióállomás közvetít. A beszéd tartama alatt az üzemekben szünetelni fog a munka és a munkások hangszórók mellett gyűlnek össze, hogy meghallgassák Hitler nyilatkozatát. A birodalmi gyűlés tanácskozásai után délután 5 órakor a kormány tagjai minisztertanácsra ülnek össze. Este fátylasmenet lesz Hitler vezér és kancellár tiszteletére.

A BELGA SAJTÓ BLUM BESZÉDEVEL SZEMBEN IS A FRANCIA NÉMET KÉTOLDALU SZERZŐDÉST SÜRGETI.

Brüsszélből jelentik: A belga lapok Blum francia miniszterelnök vasárnap beszédével foglalkozva a következőket írják:

A francia miniszterelnök, amikor kijelenti, hogy ellensége mindenféle közvetlen egyezménynek és kétoldalu szerződésnek, ugyanakkor megelégedik arról, hogy a francia-orosz megegyezés is kétoldalu szerződés. A *Standard* című lap írja: Franciaország a békét

oszthatatlannak tartja s Németországgal csak minden államra kiterjedő szerződés keretében hajlandó megegyezni; de azért más államokkal egész sor olyan szerződése van, melyek csak kétoldalúak, csak Franciaország és még egy másik állam között jöttek létre. Ha a francia kormány valóban következetes politikát akarna követni, akkor Németországgal közvetlen tárgyalásokat kellene kezdenie és arra kellene törekednie, hogy igazi megegyezésre jussanak.

GYARMATSZERVEZŐ EGYÜTTMŰKÖDÉS FRANCIAORSZÁG ÉS NÉMETORSZÁG KÖZÖTT.

Párizsból jelentik: A *Liberté* szerint Franciaország gyarmatügyi együttműködést ajánl fel Németországnak. Hír szerint az erre vonatkozó terveket már tanulmányozzák. A francia-német együttműködés, mely a francia gyarmatok bizonyos részeire terjedne ki, munkát biztosít azoknak a német munkásoknak, akik ma német fegyverüzemekben dolgoznak s akiket a fokozatos leszerelés nyomorba döntene.

ELEFANTVADÁSZAT SZUMATRÁN

Fort, de Kock, január hó.

A Grand Hotel terraszán írom ezeket a sorokat. Óriási hamutálca áll előttem: elefánttalpból készült. Tulajdonképpen büszkének kellene lennem rá, mert az első elefánt volt, amelyet valaha ejtettem. Mégis szégyellem magamat, szörnyen röstelkedem a különös vadásztrófea előtt, hangulatom olyan rossz, hogy máris megfogadtam, soha többé nem emelek puskát elefántra. A hatalmas, szép állatból, ime, ez a neveléses hamutartó maradt meg. Ezzel lettem gazdagabb, a szumátrai dzsungel pedig szegényebb egy valóban királyi állattal. A vadászszervenvedély! Ez persze mindent megmagyaráz, de semmit sem ment. Az ember romboló ösztöne a legcsúnyább játékot űzi, amikor elefántöldöklésre viszi a vadászt. A civilizáció ügyis rohamosan pusztítja az elefántot az egész világon és vele az őskor romantikáját. Az ültetvények, szaporodó telepek mindig szűkebbre és szűkebbre vonják az őserdő határát. Az elefánt királyi birodalma helyére az emberi nyomorúság munkatere lép. Így csúnyul meg a világ, válik érdektelenné, kerül állatkertek rácsai mögé mindaz, ami valamikor hatalmas és gyönyörködtető volt. Vagy éppen hamutálca, falra aggatott haszontalan trófea válik belőle.

Ilyen elmélkedésre persze nem kíváncsi az olvasó és nem is szándékom untatni vele. A dolog úgy kezdődött, hogy Batáviában, a Hotel des Indes pazar halljában összetalálkoztam régi ismerőssel, Mijnheer Boschmannal, aki világleletében nagy vadász volt.

— Nos, Jan, nem volna kedve egy kis elefántvadászatra? — kérdezte az első pohár Bols után.

Persze, hogy volt kedvem, egy újságírónak nem szabad elszalasztani a kedvező alkalmat, hogy valami érdekes dologban vegyen részt. Bejártam néhányszor Holland Kelet-India nagyrészt, de szumátrai őserdőben még nem voltam. Márpedig Szumátrán vannak egyedül elefántok ezen a földrészen. Térképpel nézve Szumátra csak egy ugrás Batáviából és éppen a nagyvadban legdúsabb részek vannak a sziget keleti részén. Másnap már hajóra szálltunk. Kedvemem csak az rontotta némileg, hogy egy hölgy is részt vett az expedíciónkban. Asszonyok nem valók komoly vadászkirándulásra és eleinte nagyon lehangolt, hogy útítársnőt is viszünk magunkkal. Pedig nem volt semmi okom panaszkodni Dee asszonyra, hamarosan kint, jól bánták a puskával és polik szerencsésje van.

Elefántcsorda az erdőben

Ezt hamarosan be is bizonyította. Második nap haladtunk a podgyászshordó maláji kulikkal a rengetegben. Nem valami kellemes dolog az őserdőben mászkálni, különösen, ha az mocsaras. Néha derékig gázoltunk a megáradt folyókön keresztül, puskánkat állandóan lövére készen tartottuk, mert állhatatosan követtek bennünket a krokodilok. Szerencsére közelebről nem ismerkedtünk meg velük. Sokkal prózaibb volt az út szárazföldi része. A kulik hatalmas késekkel vágják a fákról az indaszerű leőző kuszó pálmát, a rolánt, amely annyira összebonyolította a buján növényes sűrűjét, hogy órákba telet, amíg egy kilométert haladhattunk. Az izzadó kulik mögött cigarettázva ácsorogtunk, figyeltük a fákon ugrádozó majmokat, amelyek szemtelenül vigyorogva figyelték bennünket. Egy ilyen ácsorogás alkalmával Boschmann barátom átadott egy rozsdás revolvert Dee asszonynak és biztatta, próbáljon vele vadászni. Utítársnőnk tréfásan fogta fel a dolgot és fogadást ajánlott, hogy az első lövése el fog ejteni valamit. Behűnyta a szemét, magasan feje fölé tartotta a revolvert és elsütötte. A következő pillanatban leesett egy paradicsommadár — valahonnan az égből. — nagy meglepetésünkre és óriási hahótánkra.

Némileg resteltük magunkat, hogy lefőzött bennünket, mert mi még nem dicsekedhettünk vadászszákmánnyal. Esténként hallatszott a tigrisek ordítása, de csikós bundájukból egész nap nem láttunk semmit. A kulik őszlőnszerűen érezték, hogy a királytigrisek állandóan nyomunkban járnak — és nem voltak hajlandók munka felhagyására. A tapasztalat ugyanis azt bizonyítja, hogy tigris csak

védetelen helyzetben támadja meg az embert és nem mer szembeállni vele, ha áll. A tigris sokkal gyávább állat, mint általában hiszik, csak akkor nagy legény, ha sarokba szorítják, nincs kilátás menekülésre.

Borzalmas éjjel.

A hatodik napon végre elefántnyomra bukkantunk. A nyomok, elég különös, nem az őserdőben bukkantak fel, hanem az autódúton, amely átszelte a dzsungelt. Az aszfalttal kezelt, köves úttest óriási, mély lyukakat mutatott, csalhatatlan jeleit annak, hogy elefántcsorda gázolt át rajta. Az elefántnak az a szokása, hogy libasorban lépeget egymásután, az előtte haladó nyomában. Az állatok súlya alatt még a köves út is behorpad ilyen módon. A csorda valószínűleg kényelmesebbnek tartotta a modern úton való vándorlást, mint az őserdő puha talaján való vándorlást, néhány kilométer hosszan nem tért le az útról. Figyelmesen követtük a lábnyomokat az őserdőbe. Kis folyóhoz vezettek, világos jelül annak, hogy ivóhelyet keresett magának a csorda. Óvatosan haladtunk előre. Már alkonyodott, amikor nagy zajt hallottunk, mintha fákát döngettek volna. Társam hiába igyekeztek visszatartani, előrenyomultam és hamarosan megpillantottam egy elefánt fekete körvonalait. Utunk legkevésbé érdekes része következett most. Célzottam és a hatalmas test zuhanása nyomban elárulta, hogy eltaláltam az elefántot.

Nem merem az állathoz közeledni, visszatértem társaimhoz, akik az éjjeli tábor felállításával voltak elfoglalva. Megrendítő volt ez a

trópusi éjszaka. Hajnalig hallatszott az elejtett elefánt borzalmas ordítása, amit csak fokozott a zenebona a megrémült őserdőben. Tigrisek üvöltöttek, a majmok száza jajgattak, rikácsoltak fészükben a kétségbeesett madarak. Ilyen temetési zenét még életemben nem hallottam. Reggelre elesondesedett az erdő és megindultunk az elefánt fölkeresésére. Boschmann ment elől a tapasztalt vadász biztonságával állapította meg, hogy az elefánt ki-múlt. Most már Dee is felbátorodott, odarohant a mozdulatlan állathoz és felugrott a combjára. Alig ült le, máris óriási sikítással hagyta abba a győzelmi pózt.

— Hahaha, megcsiklandozta az elefánt, — kiáltott kárörvendve Boschmann.

A mulatságos jelenetet a szegény elefánt drótkemény szőre okozta. Örömmöm első pillanatban haláttalan volt, hiszen nem sokan vannak a világon, akik elefántot ejtettek el. Boschmann hamar lehűtötte győzelmi mámoromat. Az elefánt letört agyaraira mutatott és szánkozva legyintett egyet. Nem tudom, milyen körülmények között vesztette el az állat legértékesebb díszt, elég volt az nekem, hogy elefánt-agyar nélkül kell visszatérnem. Boschmann azzal kárpótolt, hogy nagy szakértelemmel lenyúzta az elefánt egyik talpáról a bőrt, úgy, hogy a körömdűdörök is rajtamaradjanak.

— Jó lesz hamutartónak, — ezzel vigasztalt.

Szerencsénk elhagyott, több elefánt nem jutott puskacsőre. Boschmann mégis kárpótolta magát, mert egyik reggelen sikerült el ejtenie egy gyönyörű tigrist. Ő csak a körmököt tartotta meg, a bőrt odaajándékozta utítársnőnknek. Így végződött a szumátrai vadászexpedíció. És most itt ülök az óriási hamutartó előtt és azon gondolkozom, milyen vérfagyasztó történetet találjak ki vendégeim mulattatására, akik természetesen nem fognak meglegedni ezzel az egyszerű vadásztörténettel.

Jan van Gelderen.

A lyoni Blum-beszéd hatása

A francia jobboldal szerint a miniszterelnök túlrózsás színben látja a jövőt. A németek és olaszok bírálata

Parizsból jelentik: A francia lapok közül csak az *Echo de Paris* vidéki kiadása foglalt állást vasárnap este Blum beszédével kapcsolatban. A cikk megállapítja, hogy a nemzetközi közvélemény bizonyára csalódott, mert a Blum beszéde nem emlíkedik ki a szokásos beszédek keretei közül. Külpolitikai fejtegetései túlrózsás színben látják a jövőt. Ez tehát a jelenlegi helyzetben nem lehet reális.

Berlinből jelentik: Blum, francia miniszterelnök lyoni beszédével kapcsolatban a *Der Deutsche Dienst* nevű hírszolgálati iroda főberek között a következőket jelenti:

— Blum miniszterelnök elveti a kétoldalú egyezmények módszerét és a francia biztonságot ismét a kollektív béke keretében keresi, amikor a népszövetségi alapelvekre hivatkozik. Ugyanakkor hangoztatja, hogy hű akar maradni barátaihoz, de elfelejti azt, hogy éppen ezek a barátok voltak azok, akik visszaéltek a nemzetközi kollektívizmussal. Franciaországtól fegyverkezési kölesont vettek fel és Németországgal szemben azt a magatartást vették föl, hogy nem hajlandó velünk szerződést kötni. Németország még nem tudott semmit általa-

nos tárgyalások útján elérni, még kevésbé általános kongresszusok révén. Viszont senki sem érezheti magát megkárosítottnak vagy fenyegetettnek amiatt, hogy egyes államokkal kétoldalú megegyezéseket kötött.

— Ezzel ellentétben állnak azonban Franciaország kétoldalú szerződésai. A francia-orosz szerződést a mai napig nemcsak Németország tekintette nagy veszélynek Európa számára. Vagy azt óhajtja a francia miniszterelnök, hogy éppen a francia biztonságot részesítsék külön elbánásban? Vagy a régi rendszerhez való merev ragaszkodásnak ismét arra kell vezetnie, hogy Németországot vissza-szülyesszék abba a helyzetbe, amelynek fenn-tartására a Népszövetség és kollektívizmus szelleme vezet?

A sajtóközlemény ezzel a kijelentéssel végződik:

— Az együttműködés óhaja német részről jennáll. Ha a francia miniszterelnök kijelenti, hogy ő is hajlandó hátsó gondolatok és gatlások nélkül tárgyalásokba bocsátkozni, ez jó jel lehet a jövő számára. A multra való visszatérésnek azonban mindig egy helyben forgó politikához kell vezetnie.

Rómából jelentik: Blum francia miniszterelnök beszédét Rómában úgy tekintik, mint amely elsősorban a francia parlamentnek szól és így nem tekinthető szorosabb értelemben vett külpolitikai nyilatkozatnak. Olaszország továbbra is ragaszkodik ahhoz az álláspontjához, hogy nem fogad el olyan francia megbízó levelet, amelyet csak a királyhoz intéznek és mellőzik a császári címet. Egyébként pedig az a tény, hogy Blum egy szóval sem említette Olaszországot, azt jelenti, hogy Mussolini milánói beszéde óta nem állott be változás az olasz-francia viszonyban és Franciaország nem is igyekszik módosítani ezt a helyzetet. Általában Rómában *Eden* határozottan visszautasított beszéde után Blum nyilatkozatát kedvezőtlenül ítélik meg a jövő szempontjából.

Világsiker:

L. BURGER:

Bölcsőre hulló fények és árnyak

Egy bábaasszony naplója.

Háromnyomatu művészi fedőlap. 340 oldal. Ara 90 lei.

Németül eddig 108 kiadás jelent meg.

Megrendelhető: könyvosztályunknál.

* A sorduló ifjúságnak adjunk hetenként legalább egyszer reggel felkeléskor egy-egy kis pohárnyi természetes „Ferenc József” keserűvizet, mert gyomor-, bél- és vértisztító hatásának, fiuknál és leányoknál egyaránt, igen fontos eredményeket köszönhetünk. Az orvosok ajánlják.

Titokzatos eltűnések Teiuson. Két titokzatos eltűnés foglalkoztatja a Teius-i hatóságokat. Schneider Zoltán lakatos és Moga Avram pékmester néhány nap előtt eltűnt és családjuk azóta sem kapott semmi hírt róluk. A rendőrség mindkét eltűnés ügyében erélyesen nyomoz.

Tizenhátezer lei pénzbírság dohánytermesztésért. Mercurea-Ciuc. Saját tud. László József Eleké ciceai gazdálkodó veteményeskertjében dohánypalántákat ültetett. Hiába keritette be magasranövő kukoricával, szemzedjái észrevették és feljelentették. Következett a kihágási eljárás, melynek során tizenhátezer lejtel bírságot kaptak meg a székely gazdát, akinek egész vagyona alig teszi ki ezt az összeget. A dolog azért is olyan súlyos, mert a különböző bírságmérséklési és törvényi intézkedések határozottan kimondják, hogy egyedaruasági bírságok még miniszterileg sem csökkenthetők, miután az ebből befolyó jövedelem, többek között, külföldi kölcsön biztosítékát képezi. Tehát a tiltott dohánytermesztés éppen olyan veszedelmes dolog, mint a tiltott pálinkafőzés: mindkettő koldusbotra juttat jó módú családokat is.

Gyilkosság a családi örökség miatt. Turda. Saját tud. Megdöbbentő gyilkosság történt Turda külvárosában egy hagyatéki ügyből eredt családi viszály miatt, de főképpen az ittas ember elvakult dühéből. A turdai törvényszék egy sok vitāju hagyatéki ügyet tárgyalt le, melynek szereplői Perde Romul és Pop Sandomir, Válcsele községi lakosok, az ítélet után együtt távoztak haza falujukba. Utközben betértek egyik utjardai városvegi kocsmába és ott egyik örömben, másik vélt vesztesége miatt bújában alaposan beszélgettek és ittas állapotukban, a hagyatéki fellet keményen összeveszték. Végül is a két ellenfél annyira feltűzölte egymást, hogy verekedni kezdtek. A dulakodás hevében Pop Sandomir kiragadta észre fent kését és azzal mellbeszurta Perde Romult. Perde holtan rogyott össze. A csendőrség csakhamar elfogta a tettest és átadta az ügyészségnek.

Szigoruan bünteti az új törvény a zászlósértést. Satu Mare. Saját tud. Vasárnap egy diszszázad is résztvett Satu-Maren az egyesülési ünnepeken. Amikor a század díszmenetben elvonult a főterem, többen elmulasztották az ezredzászlót kalaplevéve üdvözölni. Emiatt a rendőrség öt jegyzőkönyvet vett fel. A zászlósértést az új törvény drákói szigorral bünteti.

Február hó 9-én, kedden lesz Lugojon az országos állatvásár. A vásárra minden fajta állatot lehet felhajtani. Előtte való nap hétfőn, február 8-án tartják meg az országos hírv tenyészbika vásárt.

Tíz méteres mélységbe zuhant és szörnycsont egy öregasszony. Turda. Saját tud. Megrendítő halálós szerencsétlenség történt a turdamegyei Bistra község havasi erdejében. Restei Maria falubeli öregasszony kiment a meredek hegyszakadékoktól óvezett erdőbe gyalog szedni a egy súlyos fészécsőt halárá köve, igyekezett lefele a meredek tőről, amely mögött egy tíz méter mélyre szűk szakadék burodott. A szegény asszony utközben a fától megdőlő ágakkal megdőlött és a havas, síkos úton elesve, lezuhant a mélységbe, ahol szorult el. Másnap turdai gazdások találtak rá csontja fagyott hullatára.

TÖMEGKATASZTRÓFA EGY RÉZEANYÁBAN. Santiago de Chileből jelentik: A chuquicamatai rézbanányban felrobbant két vasati kocsiakomány robbanóanyag. Ötven ember meghalt, száz megsebesült.

Maramures megyei hírek. Sighet. Saját tud. Szombaton, amíg Geller Mór és családja a templomban tartózkodott, sighet lakásának palásáról ismeretlen tettes, az összes fehérneműt ellopta. — A maramures megyei Petrova községben tervbevetették egy községi kis borház létesítését, aminek költségeihez a megye 100 ezer lejtel járul hozzá. — Jeud maramuresj községben tető alá került a községi fürdő, ami első a megye területén. — A sighet megyei tisztviselők és nyugdíjasok négyhavi illetményét a miniszterium nem folyósította, bár több ízben írást tett a miniszterium a fizetések, nyugdíjak egyenlőre hozása ügyében. A pontatlan fizetés kiutalás általános elégedetlenséget vált ki.

Ezalalósvégű játék. Mercurea Ciucról jelentik: Nagy Gergely hatéves, Ghimes községbeli kisfiu a konyhából elcsent egy kést és azzal az advarra szökött játszani. Játék közben megsusztott a jeges földön és olyan szerencsétlenül esett el, hogy a kés mellébe furdott. Esméletlenül állapotban akadtak rá, megmenteni azonban már nem lehetett, néhány órai szenvedés után meghalt.

Felmentették Bohne Annát. Clujról jelentik: Az egész várost megdöbbentette annakidején dr Lőrinczy Sándor fiatal cluji orvos öngyilkossága. Amint ismeretes, Lőrinczy dr azért dobta el magát az életet, mert egy Bohne Anna nevű helybeli asszony megrágalmazta. Az orvos halála után az ügyészség vádat emelt Bohne Anna ellen s a helyi törvényszék hathónapi fogházra ítélte a vádaskodó asszonyt. Az ügy fellebbezés folytán az ítéletábla elé került s az többszöri halasztás után ma hirdetett ítéletet a perben. Megsemmisítette a törvényszék ítéletét és Bohne Annát bűncselekmény hiányában felmentette.

Április 1-től elsőosztályú város lesz Sighet. Saját tud. Az összes sighet állami tisztviselők emlékiratban fordultak a miniszteriumhoz, hogy Sighet városát, ami eddig és jelenleg is másodosztályú város, elsőosztályúnak minősítse. Az emlékiratot dr Marina Mihály sighet járási főszolgabíró vitte fel a fővárosba. A memorandumnak meg volt a kellő eredménye, mert a miniszterium elismerte az állami tisztviselők kérését, amit magáévá tett és április elsejétől Sighet első osztályú város lesz. A miniszterium Sighet városának első osztályba való felvételével régi sérelmet orvosol.

Félmillió embert tett hajléktalanná az amerikai árvizkatasztrófa

A London és Windsor körüli városrészeket már elárasztotta a Temse vize. — Ohio és Mississippi egész völgye egyetlen hullámtenger. — Felrobbant és pokoli színjátékkal lángba borított egy négy mérföld széles folyamot a Standard Oil legnagyobb petrófeum finomítója

Londonból jelentik: A Temse vizállása óráról-órára emelkedik. A Windsor és London körüli városrészeket már több helyen elborította a víz. A lakosok az utcákon halásznak és csónakokon járnak a városba vásárolni. Az utcák is teljesen járhatatlanok. Egyes helyeken 1-2 km. hosszú beltavak keletkeztek. Az etoni középiskola környéke valóságos kis sziget és az ár rohamosan közeledik az iskola épületéhez. Londonban a Temse vizállása a parlament épületével szembenekvő gát felső permétől már csak 50-60 cm-nyire van, úgy, hogy már a legkisebb hajók is kénytelenek lehajtaní kéményeiket, hogy elhaladhassanak a híd alatt.

AZ EGYESÜLT ÁLLAMOK TIZ ÁLLAMÁBAN SZÁZÖTVEN VÁROS ÉS FALU VIZ ALATT ALL.

Nyorkból jelentik: A középnyugati államokban pusztító árvizkatasztrófa arányai felülmúltak minden eddigi elemi csapás méreteit.

Az Ohio és Missisipi egész völgye egyetlen hullámtenger. A napról-napra emelkedő Ohio vízének szintje hátfőre elérte a 15,7 métert, holott eddig 14,2 méter volt a legmagasabb színvonalat, az 1884 évi áradásnál. Tíz államban 150 város és falu áll teljesen víz alatt. A hajléktalanok száma most már meghaladja a félmilliót. Az anyagi kár hozzávetőleges becslés szerint 2 és félmilliárd dollár. Az elárasztott területeken az egészségügyi viszonyok rendkívül rosszak. Az élelmezés a legnagyobb nehézségbe ütközik. Nincs rendes ivóvíz sem, mert az ár elöntötte a kutakat. A hatóságok azzal a tervvel foglalkoznak, hogy az ivóvíz-szolgáltatást napi 15 percre korlátozzák. Louisvillében rövidesen kibírdetik az ostromállapotot. A lakosság nagyrészt kilakoltatják. A halottak száma az említett területeken 58. Ebbe nincs beleszámítva az a 15 fényenc, akiket a Kentucky állambeli Frankfortban ölték meg, az árvíz miatt kitört fegyverkezézés során.

ÜTSEAZ MILLIÓ LITER BENZIN ÉS OLAJ POKOLTŰZE LÁNGBABORITOTT EGY NÉGY MÉRFÖLD SZÉLES FOLYÓT.

Cincinnatiában — mint jelentették — az áradás következtében hatalmas tűz ütött ki a Standard Oil Company telepén. A tűz úgy keletkezett, hogy az olajfinomító épülete az árvíz következtében összedőlt. Kilenc hatalmas benzintartály az árvíz magával ragadott és a tartályokból az olaj és benzin a víz felszínére folyt. Hatalmas árterületet borított el a benzin és olaj. Nem kevesebb, mint 500 millió liter benzin és olaj uszott a víz felületébe, amikor egyszerre csak a leszakadt magasnyúltságú áramvezeték meggyújtotta az olajat és benzint. Ebben a pillanathan hatalmas robbanás következett be és a még épen maradt tartályok felrobbantak. A robbanások egymást követték és azok nyomában óriási tűz támadt. A lángok száz méter magasáig csontak fel. A robbanás következtében a Standard Oil legnagyobb petrófeumfinomítója a levegőbe röpült. A látvány, amely az emberek elé tárult, félelmetes volt. A négy mérföld széles folyamon égett a benzin és veszedelmesen közelgett a lángoló ár a város felé. Közben a lángok elpusztították a rádióállomást is, amely a város lakossága számára közvetítette az árvíz-sújtotta területről a híreket.

Roosevelt elnök száz folyamőr-hajót rendelt Cincinnatiába, a tűzvész megfékezésére és intézkedett, hogy a szárazföldi, tengeri és légi haderő valamennyi nélkülözhetetlen egysége az árvíz-sújtotta területekre menjen, a mentési munkálatok ellátására.

A nagy esőzések után Ohio és Missuri államban most szünet nélkül havazik. Az árvíz-sújtotta vidékek egyes részein kegyetlen hideg kinozza a hajléktalanokat. Attól tartanak, hogy járvány fog fellépni. Két államban már is száz ember megbetegedett náthalázban, tüdőgyulladásban és vérhenyben.

Roosevelt elnök sürgős tanácskozásokat folytat a Vörös Kereszt egyletek vezetőivel. Az elnök kiáltványt intézett az amerikai néphez, melyben hangoztatja, hogy a vörös keresztnek legalább 200 millió dollárt kell rendelkezésre bocsátani.

Folyóirat-szemle

Megjelent a „Jóbarát” januári száma. A sok gondos és színvonalasan szerkesztett ifjúsági folyóirat, a „Jóbarát” januári száma most is a szokott gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Az izlésesen kiállított, sok klisével diszített ifjúsági lap főbb tartalma a következő: Auber-mann Péter: A sajtó. — Kajtsa Ferenc: Betegnél (vers). — Flórián Tibor: Havat vártak a fak. A lámpa (versek). — Brös Ilona: Utban van a távolbátó gep. — Dr Sch.: Mikroszkopiummal Afrika beisejében. — Ifj. Xántus János: Haboru — vér nélkül. — Kiss Jenő: Néztél-e már holdat (vers). — Pusztá Sándor: Miniaturók a vörös Paradicsomból. — Tábori Pál: A mafekingfi fiuk (folytatásos regény, 5. közlemény). — A prézes üzenete. (Pályaválasztás előtt.) — Fejtörő. — R. H.: Florian Tibor, Vázlatok (könyvajánlás). — Cserkészrovat. (Hírek. Cserkészismeretek.) — Ilyés Sándor: Aviatikai újdonságok. — Fakadó rügyek. — Szerkesztői üzenetek. — A „Jóbarát” megjelenik minden hónap 15-én. Előfizetési ára 120 lej. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Cluj, Str. Kogalniceanu 2.

A Hírnök, P. Trefán Leonárd és P. Jánosy Béla nagyszerű szerkesztésében ismét gazdag tartalommal jelent meg. A tartalomról kiemeljük a következőket: Dr Boga Alajos: Ujév. — Szaloczi Pelbart: Vigasztaló magamnak. — Thirzó Gábor: Német katolikus irodalom. — Szaloczi Pelbart: Valami történt. — Ormos Gerő: Ünnepl kenyér. — Békét Róma és a Harmadik Birodalom között. — Papp Asztrik: Anya lett... — Somay Margit: Leánynező. — Földes Zoltán: A tél regénye. — Henri Massis: Az Alcazar hőskölteménye. — A francia bíborosok pásztorlevele. — Földes Zoltán: Szivárvány a vihar előtt. — Dévald László: A hattyudal. — P. Tamás Filibert: „Sárba taposom a pofalemezemet”... — Holló Ernő: Sárkány. — A Katolikus Egyház külföldi hírei. — Az 1938. évi 34. eucharisztikus kongresszusról. — A megtámadott katolicizmus. — A Hírnök regénye: P. Jánosy Béla: Arva violácska... — Öt perc vizit a szerkesztőségben. — Magunk között. — Irodalom. — Sarka Lajos: Elindul a páter. — Szemle. — Rejtvény. — Szerkesztői üzenetek. — Krónika. — A Hírnök előfizetési ára egész évre 160, félévre 80 lej, egyes szám ára 16 lej. Kiadóhivatala Cluj, Str. Francisvanilor 1

Kopernikusz vagy Ptolemaeusz ?

Evszázadok óta úgy tudja az ember, hogy a Föld forog a Nap körül. Büszke fölénytel tekint vissza arra a korra, amidőn még Ptolemaeus világrendszere volt érvényben, mely a Földet helyezte a Világegyetem központjába. Nem tudja elítélni azt a kort, amely mérészelte útját állani egy Kopernikus, egy Galilei megismerésének. Közel kétszáz év kellett ahhoz, hogy Kopernikus rendszere számtanilag feltétlenül igazolást nyerjen Kepler, majd Newton törvényei által. Beigazolást, amennyire a véges emberi elme valamit feltétlenül beigazolhat. Feltétlenül pedig az egész világegyetemben csak egy igazolható — a Föld pontos nagysági méretei. És éppen ezek hiányában Newton 16 évig nem volt képes befejezni számításait.

Newton óta nagyot haladt a csillagászat. A spektroszkóp segítségével megállapította távoli csillagok vegyi összetételét s a mind hatalmasabb távcsövek a csillagfényképszéttel kapcsolatban messzire kitalálták a világűr határait. Ma ott tartunk, hogy a pusztán szemmel látható világrendszer, a Kosmosz, már csak legmagasabb alosztálya a Világegyetemnek.

Vagy ötven kozmoszt vél a tudomány fölismeri, melyek mindegyike többszáz — egyenként vagy 30 milliárd, Napunknál ezerszer nagyobb naphóból áll — tejútrendszer fogalmában, ötven-száz millió fényévnnyi távolságokból, trillió és trillió csillagból beszélünk. Számok, melyek könnyen ejthetők ki, de annál nehezebben foghatók fel. Hisz egy évben 31,557.150 másodperc van és mégis egy billió másodperc közel harminkétezer fényév.

A fény sebessége másodpercenként 300.000 kilométer, a legközelebbi állócsillagtól: az Alpha Centauritól, mégis és fél évig száguld hozzánk a fény. Ez tehát 42,6 billió kilométer távolságnak felel meg. Ezzel szemben naprendszerünk átmérője 9.000.000.000 kilométer, tehát a legközelebbi állócsillag távolságának négyezerhatszázharmincharmadrésze. Földünk távolsága a Naptól 150 millió kilométer, tehát a távolságnak kettőszáznyolcvannegyedrészre, míg a földgömb átmérője, mely 12.755 km, az Alpha Centauri távolságának háromezerháromszázmilliomodrészre. Vagyis ha a legközelebbi állócsillag távolságát egy a Föld átmérőjének megfelelő hosszúságú vonalnak képzeljük, akkor a Föld átmérőjét azon egy 0,4 milliméternyi vonalkával ábrázolhatnánk.

Mindenne elképesztően óriási számok tulajdonképpen csak becsléseken alapulnak. Mert a látszógeken alapuló mérések legfőbb támasza a számtani logika. Van nem egy „tudós”, akik kétkedni kezdenek e számok valóságában és igyekeznek azt megdönteni. Bebizonyítani igyekeznek, hogy az égboltozat tüneményei nem valóság, hanem optikai csalódások és hogy a korszerű csillagászat „pontos” megfigyelései és mérései tévesek. Hanks angol csillagász például legújabb műszerével a Nap távolságát mindössze 16.090 kilométerben „állapította meg”.

Ezen merész föltevés előharcosa Barthel Ernő dr kölni egyetemi magántanár. Barthel dr már két évtized óta küzd szóban és írásban a csillagászati bírásszámok ellen, elméletért a legnagyobb támadásoknak van kitéve és a legnagyobb megérthetési hátrányok zúdultak rá. Elmélete röviden a következő:

„A világűr földünkhöz viszonyítva nem nagyméretű és az összes csillagzatok — beleértve a Napot is — kisebbek a Földnél. A világűr gömbalakú villanydelejes mezőny. Az állócsillagok nem égítettek, nincsenek oly távolságokra és nincsenek oly hatalmas méreteik, mint amelyeket örült módon nekik tulajdonítanak. Nem egyebek a villanyáramlás által előidézett spektrális pontoknál, vagyis nem testek, amelyek fényt sugároznak ki, hanem ők maguk a villanyáramlás útján visszatükrözött napfény, tehát csupán magát a Napunkat látjuk bennük meg. A Nap sem az a test, melynek a mai csillagászat látni véli. Eppógy mint a Hold, nagyjában mindig ugyanazon felületét fordítja a Föld felé. Bizonyítanak ezt a napfoltok. Főleg a Nap tőlünk elfordult oldalán képződnek javarészkben a nagy napfoltok, míg a látható felületén képződő foltok javarészt ennek keleti szélén képződnek. A Nap tehát a Föld középpontja körül, nem pedig a Föld középpontja körül forog és így a Nap jóval kisebb a Földnél”.

Barthel dr hívei meg vannak győződve,

KÖZGAZDASÁG

Milyen változások lesznek a Nemzeti Banknál?

Bucurestiből jelentik: Az év elején a Nemzeti Banknál a kulisszák mögött mindig éles harcok folynak a megüresedő helyekért, annál is inkább, mert a Nemzeti Bank igazgatósági tagjai, igazgatói és cenzorai hatalmas fizetéseket huznak. Ezek a harcok most már eldőlték. Annyi már bizonyosnak látszik, hogy Teodorescu megtámadta a Nemzeti Bank alkormányzójának állásában, hasonlóképpen biztos, hogy Oscar Kiriacescu igazgatót újból megválasztják, míg Victor Slavescu volt pénz-

ügyminiszter helyébe, aki jelenleg a Gyárosok Országos Szövetsége elnöke és a Creditul Industrial vezérigazgatója, Ramniceanu választják meg. A cenzorok közül, akiknek megbízatása lejárt, Ion Ciocarlet és Ceoreanu újból megválasztják. Az idén külsőben az állásokért való tülekedés lényegesen kisebb körre szorított, mint máskor, mert hiszen a liberálisok lévén kormányon, a Nemzeti Bank részvényesei és a kormány között komoly ellentét nem merülhetek fel.

Kanada idei gabonatermése

Rómából jelentik: A római Nemzetközi Mezőgazdasági Intézethez beérkezett hivatalos adatok szerint Kanada multévi gabonatermése a következő volt:

Búza 62.380.000 q a korábbi becslés szerinti 76.730.000 q-s multévi és az ötéves átlag 94.86.000 q-s termésével szemben. Az elmúlt évvel szemben tehát a búzatermés 19 százalékkal kisebb a megelőző évinél és 34 százalékkal maradt alatta az ötéves átlagnak.

Árpa 15.660.000 q, ami a megelőző évvel szemben 14. az ötéves átlaggal szemben pedig 12 százalékos csökkenést jelent.

Zab 41.910.000 q, vagyis 31 százalékkal kevesebb az 1935. évinél és 23 százalékkal az ötéves átlagnál.

Rozs 1.090.000, ami nem sokkal kevesebb a mult évinél és az ötéves átlagnál.

Tengeri morzsolat 1.550.000 q, ami a legutóbbi termékkel szemben 22 százalékos csökkenést jelent, az ötéves átlaggal szemben azonban 8 százalékos emelkedést jelent.

Lenmag 456.000 q-val mindössze 7 százalékkal marad el a mult évi termés mögött, amelynek végeredménye 489.000 q volt. Az ötéves átlaggal szemben a lenmagtermés 24 százalékkal volt kisebb.

Burgonya 17.710.000 q-val majdnem ugyanannyi termelt, mint az előző évben, de az ötéves átlagtól 15 százalékkal maradt el.

JANUÁR 27-ÉN ÖSSZEÜL SIGHETEN A CSEH-ROMÁN VEGYESBIZOTTSÁG. Sighet. Saját tud. Január 27-én, szerdán Sigheten tanácskozára gyűl össze a román-cseh vegyesbizottság, hogy a kettészakadt Maramureş és Satumare megyék vagyoni kérdéseit, a vitás vagyon elosztását rendezzék. A vegyes bizottsági tárgyaláson Hodor Viktor közigazgatási vezérfelügyelő rész, sőt ő maga elnököl a gyűléseken, amelyek a november hó folyamán megtartott satumarei gyűléseknek a folytatása. Hodor Viktor kedden érkezik Sighetre.

Lanyhult a banati gbonpiacon a búzairányzat. Tudósítónk jelenti: A banati gabonapiacon a búza irányzata újból ellanyhult és az árak a következők: búza 78 kilós 450, búza 78—80 kilós 455—460, tengeri 240, zab 270, takarmányárpa 320, sórárpa 350, korpa 240, muharmag 400, napraforgómag 450, tökmag 650, cirokmag 220, kismalmi liszt a 30-70-es beosztásból 780, nagymalmi liszt 800, lucernamag 3200, lóhere 2600 lei métermázsánként.

hogy sikerülni fog neki Kopernikus világrendszerét megdönteni. Elmélete teljesen elűt a világegyetemen mai szemléletétől és a modern idők legnagyobb természettudósainak és természetbölcseinek egyező megállapításaitól. Föltevésének, melyet semmivel sem bizonyít, elfogadása a természettudományok egész sorának eredményeit kérdésessé, sőt nevetségessé tenné. A lét mélységeinek lángelméjű kutatói, akik ösztönös intuitív erővel és hihetetlen fölkészültséggel emberiséteket töltöttek és töltenek el az égboltozat csodáinak tanulmányozásában, a

Ausztria tengeriszükséglete

Bécsből jelentik: Ausztria tengeriszükségletét az új termésig kerek 3 millió q-ra becsülik. Az 1935-ös naptári évben 3.87 millió q volt a tengeribevétel, amiből 1.4 millió q-t Romániából, 1.8 millió q-t Jugoszláviából és 0.6 millió q-t Argentínából szereztek be. Az ideai szükséglet fedezésénél elsősorban Jugoszlávia jön tekintetbe, mivel úgy a romániai, mint az argentinai árak igen magasak.

Telve vannak a constantai gabonarakkárak. Constanta kikötő gabonarakkárjai telve vannak 5800 vagon gabonával. Ebből 3100 vagon búza, 110 vagon árpa, 500 vagon tengeri, míg a többi borsó és más mezőgazdasági termék. Január hó 20-án például 370 vagon gabona érkezett a kikötőbe. A kivitel ugyanezen a napon 400 vagon gabona volt. Főleg a nyugati államokba irányuló nagyobb mennyiségű kivitel.

Lovakat vásárol Csehszlovákia. Satu-Mare-ről jelentik: Napok óta cseh lókereskedők tartózkodnak Satu-Maren, akik Csehszlovák részére lovakat vásárolnak. Csakis elsőrendű lovak iránt érdeklődnek azonban az ilyenekért minden árat megadnak. Itt említjük meg, hogy Satu-Maren lótenyésztő szindikátus alakult. A megjelentek egyhangúlag Dobosi Andrei dr, volt szenátor választották meg elnöknek. A szindikátus alelnöke Barbul I. Carol dr, kamarai képviselő. Az igazgatótanácsba a következőket választották be: Muresan Alexandru dr kórházi igazgató-főorvos, Horváth József és Messinger Lajos földbirtokosok. Póttagokul pedig: N. Székely András és Pelle Aurél vették fel. A lótenyésztők szindikátusába a vármegye összes földbirtokosai és nagy gazdái beléptek.

Beruházási kötvénnyel is törleszthetik a betegségélyző járulékokat. Cluj. Saját tud. A helyi betegségélyzőt körrendeletben értesítette a társadalombiztosító pénztár bucarest-i vezérigazgatója, hogy a betegségélyző járulékokat beruházási kötvénnyel (bon de investare) is törleszthetik. A körrendelet: „A központi pénztár december 20-án megtartott közgyűlésén jóváhagyta, hogy azok a munkaadók és vállalatok, amelyek a régi törvény alapján kirott betegségélyzői, illetve balesetbiztosítási járulékokkal hátralékban vannak, 1937 március 31-ig ezt az összeget 30 százalékosan beruházási kötvénnyel törleszthetik és csak a 10 százalékat kell készpénzzel fizetniük”. Ez természetesen nem jelenti azt, hogy a vezérigazgatósági körrendelet beszünteti a hátralékok behajtását március 31-ig. Az eddig eszközölt foglalások és kifizetett árverések mind érvényben maradnak. Viszont a központi pénztár engedelményét az árverés előtti napig igénybe lehet venni. Megjegyzésképpen említjük meg, hogy a legkisebb összeg, amelyet 90 százalékosan beruházási kötvénnyel lehet fizetni 1000 (egyezer) lei, mert ezekből az állampapirokból 1000 leies a legkisebb címlet.

szaktudós türelmével, lelkiismeretességével és gondosságával figyelnek föl minden valószínűséggel bíró, alátámasztott föltevésre, hogy abból az elfogadható a tudomány számára átvigyék. Kész bírálat tehát Barthel Ernő hypothéziséről az a tény, hogy éppen ma, a tudomány szabadsága és a szabad vizsgálódások idején, felvilágosodott szaktársai körében „a legnagyobb megérthetési hátrányok zúdultak rá” — enyhén szólva — feltűnően különöse véleménye miatt.

Oxel Rónay Ferenc báró.

SPORT

Nagy küzdelmek Cluj város vívóbajnokságain

Altmann Endre a kard-, Neufeld Pál a törbajnok. — Kétünősen szerepelt dr Weiman (NSE), aki csak holtverseny után lett negyedik

Clujról jelentik: A város vívósportjának mindenkor eseménye a bajnoki verseny, amelyet ezuttal is izgalmas küzdelmek jellemeztek. Amíg azonban a kardverseny viszonylag érdeklődésnek, számos nevezésnek örvendett, addig a törben igen csekély volt a nevezők száma. Altalánosságban is meg kell állapítani, hogy a versenyzők — majdnem kivétel nélkül — formájukon alól szerepeltek, amely tény érthetően rányomta a verseny színvonalára bélyegét.

A verseny az ifjúsági küzdelemmel kezdődött. Ebben a számban Sándor László (Haggibor) győzött. A fiatal versenyzőben minden adottság megvan ahhoz, hogy idővel kinője magát, ehhez azonban komoly igyekezet, odaadó edzés, de nem utolsó sorban szerénység szükséges.

Törversenyben Neufeld Pál (Haggibor) lett első. Neufeld személyében a mezőny legjobb formában lévő törvívója győzött.

A kardversenyben a két cluji egyesületen, Haggibor és KAC, kívül a legjobb oradeai és satumarei versenyzők indultak. Oradeáról Holban és dr Weimann; Satumareról Lucky, többszörös bajnok, Pataky és Barabás álltak

starthoz. A versenyt Altmann Endre (Haggibor) nyerte, aki holtversenybe került Kökőssyvel (KAC), az első helyért megismételt döntőt Altmann nyerte. Az egyébként fejlett tudású Altmann munkáján meglátszott, hogy régen nem versenyzett. Igen szép teljesítmény dr Weimann (NSE) negyedik helyezése, amelyet Mezeivel való holtverseny után ért el.

A verseny részletes eredményei a következők:

Cluj város törbajnoka: Neufeld Pál (Haggibor) 7 győzelemmel. 2. Szentkirályi (KAC) 6 gy. 3. Réthy (KAC) 5 gy. 4. Altmann (Haggibor) 5 gy. 5. Herczeg (Haggibor) 5 gy. 6. Weiss (Haggibor) 3 gy. 7. Guráth (KAC) 2 gy. 8. Mezei (KAC) 2 gy. 9. Sándor (Haggibor) győzelem nélkül.

Cluj város kardbajnoka: Altmann Endre (Haggibor) 5 győzelem. 2. Kökőssy (KAC) 5 gy. 3. Mezei (KAC) 4 gy. 4. Weimann (NSE) 4 gy. 5. Biró (KAC) 3 gy. 29 kapott tuss. 6. Luczky (SzSE) 3 gy., 32 tuss. 8. Pataky (SzSE) 2 gy., 33 tuss.

Ifjúsági törverseny: 1. Sándor (Haggibor). 2. Pop (VC). 3. Appel (KAC).

Pop Béla (KKE) nyerte harmadszor is a gyorskorcsolyázó-versenyt

Erős ellenfele volt Gáll (Mures) és a nagyot fejlődött Gebefügi (KKE)

Clujról jelentik: Vasárnap rendezték meg a kerület gyorskorcsolyázó versenyét, amelyen elindult valamennyi gyorskorcsolyázó, aki válogatás szempontjából számbajöhet. Két hét múlva, február 7-én kerül ugyanis sorra a román gyorskorcsolyázó-sport legnagyobb eseménye: Csehszlovákia-Románia válogatott találkozása.

Tíz futó állott rajthoz. Az eredmények, ha nem is megnyugtatók és a csehek elleni sikerhez távolról sem elégségesek, de mindenesetre biztatóak abból a szempontból, hogy azokat minusz 18 fokos hidegben (!) az erős fagytól több helyen repedezett jégen futották a versenyzők. **Pop Béla, az 1937. évi bajnok, sorrendben harmadszor szerezte meg a bajnoki címet** és ebben is a legjobbnak bizonyult. Gáll szépen futott, nem sokkal kapott ki és két hét alatt még sokat javulhat. Meglepetés Gebefügi rohamos fejlődése és jó eredményei. Kétségtelenül nagy lehetőségeket ígér. A részletes eredmények:

500 méter: 1. Gebefügi (KKE) 50.8 mp. 2. Gáll Károly (Mures) 51 mp. 3. Pop Béla (KKE) 51.4 mp. 4. Papp László (KKE) 53.6 mp. 5. Kovács (KKE) 53.8 mp. 6. Pop Árpád (KKE) 56.6 mp. 7. Sándor (TC) 57 mp. 8. Moldován (KKE) 57.2 mp. 9. Sinkovich (TC) 69.6 mp. 10. Karaki 62 mp.

1500 méter: 1. Popp Béla 2 perc 47 mp. 2. Gáll 2 p. 50.7 mp. 3. Papp László 2 perc 53.4 mp. 4. Gebefügi 2 perc 55 mp. 5. Kovács 2 perc 56.7 mp. 6. Moldován 2 perc 57 mp. 7. Sándor 2 perc 59 mp. 8. Pop Árpád 3 perc 00.4 mp. 9. Sinkovich 3 perc 00.7. 10. Karaki 3 perc 07.7 mp. Szép verseny. Pop Béla 5 mp-re maradt el a rekordtól.

5000 méter: 1. Pop Béla 10 perc 03.8 mp. 2. Gáll 10 perc 18 mp. 3. Gebefügi 10 perc 22.5 mp. 4. Sinkovich 10 perc 30 mp. 5. Sándor 10 perc 43 mp. 6. Kovács 10 perc 43.5 mp. 7. Moldován 10 perc 49.4 mp. 8. Karaki 10 perc 52 mp. Pop Árpád és Papp László estek és feladták a versenyt.

Összpontozásban a végeredmény: Cluj ke-

rület 1937. évi gyorskorcsolyázó bajnoka: Pop Béla (KKE) 167.44 pont. 2. Gáll (Mures) 169.70 pont. 3. Gebefügi (KKE) 171.33 pont. 4. Kovács (KKE) 176.08 pont. 5. Sándor (TC) 179.96 pont. 6. Moldován (KKE) 181.14 pont. 7. Sinkovich (TC) 189.43 pont. 8. Karaki 190.43 pont.

Vereséget szenvedett a Dragos Voda a Jahntól

A Bragadiru legyőzte az Universitateát, a Dragos Voda a Telefon Clubot

A jégkoronggütő Nemzeti Bajnokság küzdelmei befejezéshez közelednek. Meglepetést keltett az eddig veretlenül vezető Dragos Voda veresége a Jahntól.

Részletes eredmények:
Cluj: H. C. Bragadiru—Universitatea 3:1 (10:0 1:0 1:1).

Cernauti: Dragos Voda—Telefon Club 2:1 (1:0 0:0 1:1). — Jahn—Dragos Voda 2:0 (2:0 0:0 0:0).

A bajnokság állása most a következő:
1. Dragos Voda 6 5 0 1 14:6 10
2. Telefon Club 5 3 1 1 11:4 7
3. Jahn 7 3 1 3 8:10 7
4. Bragadiru 2 1 0 1 3:3 2
5. Universitatea 7 1 0 6 7:16 2
6. C. S. Ciuc 3 1 0 2 3:7 2

Világrekordeső! Leila Schou Nielsen az oslói versenyen két nap alatt a harmadik világrekordot javította 500 méteren. Alig néhány héttel ezelőtt futott 48.6 mp-es saját világrekordját 47.9 mp-re javította. Olyan pompás eredmény ez, amely férfiaknak is becsületére válik!... Leila Schou Nielsen különben 3000 méteren is női világrekordot javított. Az új rekord: 5 perc 47.5 másodperc. Az 1500 méteres női gyorskorcsolyázásban 2 perc 38.1 mp-el elért ideje új világrekord. Ugyanaznap az ugyancsak norvég Synöve Lie 5000 méteren 9 p 58 mp-el javította meg alaposan a régi 10 p 15.3 mp-es női világrekordot.

Aprekciédetések

Adás-vétel

Eladó
magánházak, bérházak, 32, 40, 110 holdas birtokok. Popovics iroda, Oradea. Vlahuta 6.

Eladó
cca egy es félholdas prima gyümölcsös és kertészet, kitűnő karban, ketszobas, fürdőszobas, parkettás urilakással, villamos megallótól 10 percre, vasútállomáshoz két percre. Adható azonnal. Cim a kiadóban.

FORA OLMOT a lán-dóan vesz a Szent László-nyomda r. t. Oradea, Strada Regele Carol No. 5.

Hibátlan
keleti perzsa szőnyeg eladó. Hegedüs Ottó, Oradea, Bulev. Regele Ferdinand No. 1.

Oktatás

Német- és francia nyelvtanítás
valamint magyar- és német gyorsírás. Megfelelő szamu jelentkező esetén külön kereskedelmi szaktanfolyam, könyvvitel, levelezés, gépirás, stb. felöléléssel **Stepunak** tanárnál Oradea, Str. Andrei Muresan 10. sz.

Láposy Erzsébet zeneitanár
tanít hegedűt, zongorát, zeneelméletet. Str. Simeon Stefan 20. sz. Oradea.

Lakás

Kiadók
központban egy, kettő és háromszobas lakások. Dr Bozsodl, Oradea, Str. Pavel.

Kétszobás
udvari lakás mellék- helyiségekkel kiadó. Oradea, Str. Moldova 38.

Butorozott
parkettes szoba, zongora, fürdőszoba, használatlalt magános urinó vagy tisztviselőnek kiadó. Oradea, Str. Aurél Vlaicu 33.

Hülönfélé

Agykabát,
pullover, gyermekruhamodellek, díszgallérok, sapka horgolás, kesztyűjavítás, harisnyafejlesztés, szemzedés. Bodánánál, Oradea, Str. Avram Jancu 16. Kézimunkaüzlet.

Figyelem!
Preciz óra javítások Tarján szaküzletében, Használt órákat veszek. Oradea, Bulev. Regele Ferdinand 8. szám.

Ha elegáns,
tartós és szép cipőt akar venni, úgy keresse fel az „Apolló” cipőszalont. Oradea, Bulev. Reg. Ferd. 12. Apolló-palota.

A vasseprüs rexisták.

A brüsszeli rexisták hat napon keresztül politikai gyűléseket tartottak a brüsszeli Sport-palotában, ahová óriási seprükkel felszerelve vonultak ki, annak szimbolizálásául, hogy vasseprüvel akarják kisépni Belgiumból a tisztatlan elemeket.